

Evandjelje po Mateju

Andy Nash

Pouke iz Biblije — Priručnik za učitelje
Travanj, svibanj i lipanj 2016.

Sadržaj

1. Sin Davidov
2. Početak službe
3. Govor na Gori
4. "Ustani i hodi": vjera i iscjeljenje
5. Vidljivi i nevidljivi rat
6. Odmor u Kristu
7. Bog Židova i pogana
8. Petar i kamen
9. Idoli duše
10. Isus u Jeruzalemu
11. Događaji posljednjih dana
12. Isusovi posljednji dani
13. Raspjet i uskrsnuo

POUKE IZ BIBLIJE — Priručnik za učitelje — 2/2016.

Nakladnik: ZNACI VREMENA, Prilaz Gjure Deželića 77, 10000 Zagreb, Hrvatska • *Odgovorni urednik:* Neven Klačmer • *Urednik:* Mario Šijan • *Prijevod:* Danijela Grosu • *Lektura:* Marijan Malašić • *Korektura:* Bran-kica Vukmanić • *Tiskano u uredu nakladnika*

www.znaci-vremena.com • www.adventisti.hr

Sin Davidov

Glavni tekst: Matej 1,21.23.

Učenik će

Znati: Cijenit će razloge zbog kojih je Matej napisao evanđelje.

Osjećati: Prepoznat će jedinstveni misijski cilj zbog kojeg je Isus došao na ovaj svijet.

Činiti: Prepunit će se Isusovoj spasiteljskoj snazi.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: S kojom je namjerom Matej pisao evanđelje.

A. Tko je bio Matej? Što znamo o njemu i njegovom zanimanju?

B. Za koga je Matej pisao evanđelje? Zašto?

C. Na koji je način Evanđelje po Mateju povezano s ostalim evanđeljima?

D. Koje su jedinstvene karakteristike Evanđelja po Mateju i što iz njih možemo naučiti?

II. Osjećati: Jedinstvenost Isusa u Matejevom evanđelju

A. Čemu nas uče razlike u rodoslovljima koje navode Matej i Luka?

B. Koji dokazi postoje u Mateju 1 o tome da Bog upravlja tijekom povijesti i da se čovječanstvo kreće prema ispunjenju Božjih namjera?

III. Činiti: Utjecaj Evanđelja na život i odnose

A. Što možemo naučiti iz Matejevog rodoslovlja o ljudskoj jednakosti i odnosima?

B. Kako dva imena utjelovljene Riječi, Isus i Emanuel, utječu na naš život i iskustvo? Imamo li bilo kakvu potporu u Starom zavjetu za takvu tvrdnju?

Sažetak: Matejev izvještaj o Kristovom rođenju daje nam sigurnost (1) da je Bog s nama, (2) da smo spašeni od grijeha i (3) da smo kraljevskog podrijetla.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 1,18-23.

Ključno načelo duhovnog rasta: Tko je Isus? Je li On Bog ili čovjek? Ili i Bog i čovjek? Je li možda razočarani i umišljeni luralica iz Galileje? Ili je najbolji učitelj koji je ikada postojao? Je li najpametniji filozof i etičar kojeg je čovječanstvo vidjelo? Mučenik bez premca, kojega je pogubila ljubomorna rulja željna moći? Uskrsli Gospodin? Na koji način spoznaja o Isusovom identitetu utječe na naš duhovni rast i život, sadašnji i vječni?

Samo za učitelje: U Ivanu 1,1-3 čitamo da Isusov život nije počeo u Betlehemu. Cijelo Pismo svjedoči o vječnom postojanju Sina i o Njegovom jedinstvu s Ocem i Duhom. Četiri evanđelja jasno kazuju da je On Bog i s Bogom, utjelovljen u ljudsko tijelo — “jer će on izbaviti svoj narod od grijeha njegovih” i “dat će mu ime Emanuel ... Bog je s nama”(Matej 1,21.23; vidi Luka 2,11; Marko 2,5; Ivan 3,16).

Uvodni razgovor: Nakon 400 godina proročke tišine poslije Malahije, Božja riječ preko Mateja objavljuje rođenje Isusa Krista, “sina Davidova, sina Abrahamova” (Matej 1,1). Na taj način Matej postaje sporna između iščekivanja u Starom i ispunjenja u Novom zavjetu. Kako Evanđelje o Isusu gradi u vama trajnu vezu između nade i ispunjenja? Hoćemo li Isusa upoznati, slušati Ga i prihvatiti kao Put u vječnost?

Pitanja za razgovor

1. Židovi su bili skloni čuvanju svojeg rodoslovlja. Svećenik je trebao imati čisto rodoslovlje do Arona; njegova žena bar pet naraštaja unatrag. Imamo dva izvještaja o Isusovom rodoslovlju, jedan u Evanđelju po Mateju, a drugi u Evanđelju po Luki 3,23-38. U čemu se razlikuju i zašto?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: “Svi su ljudi stvoreni jednaki”, napisao je Thomas Jefferson 1776. u američkoj Dekleraciji o neovisnosti. Taj plodni um je trideset godina poslije napisao knjigu pod nazivom *The Philosophy of Jesus of Nazareth (Filozofija Isusa iz Nazareta)*. Knjiga je rezultat Jeffersonovog sustavnog prikupljanja iscjepkanih navoda iz evanđelja o božanskoj naravi, čudima i manifestaciji sile koja je nedostupna ljudima.

Nekoliko godina poslije, nakon još par iscjepkanih dijelova, Jefferson je iznio novu verziju pod naslovom *The Life and Morals of Jesus*

of Nazareth (*Život i moral Isusa iz Nazareta*). Čovjek koji je sagledao korijene ljudskog dostojanstva, jednakosti i slobode u načelu da smo "stvoreni jednaki", nije se mogao suočiti s postojanjem Stvoritelja. Umjesto toga, opisao je Isusa prema svojoj predodžbi: da je bio dobar čovjek, uzoran učitelj i ništa više. Ali Jefferson i njemu slični nisu imali osobni iskustveni susret sa silom i postojanjem Isusa Krista. Ovaj dio pouke poziva vas da steknete iskustvo s Isusom onakvim kakav jest — Bog s nama i Bog za nas.

Biblijski komentar

I. Matej: Autor i njegov izvještaj

(Prisjetite se u razredu tekstova u Mateju 9,9; 10,3 i Marku 2,14.)

Autor. Premda se u prvom evanđelju ne navodi ime autora, stari ga izvori pripisuju Leviju Mateju, cariniku kojeg je Isus pozvao da bude Njegov učenik (Matej 9,9; 10,3. Marko 2,14. Luka 5,27). Euzebije (341. g.), otac crkvene povijesti, citira Papiju (140. g.), biskupa iz Hierapolisa, i kaže da je Matej autor evanđelja. Justin Mučenik, Atenagora, Irinej, Origen i drugi rani crkveni oci složili su se u pogledu autorstva, a ni mi nemamo razloga misliti drugačije. Matej znači "dar od Boga". Činjenica je da nam je autor dao prekrasan dar, izvještaj o Kralju.

Isusovo rodoslovlje. Da je Isusovo kraljevstvo važno u Evanđelju po Mateju, vidi se u načinu na koji pisac iznosi rodoslovlje. U listi se navode 3 razdoblja po 14 naraštaja (Matej 1,17), a svako je povezano s važnim aspektom kraljevstva. Prvo se proteže od Abrahama do Davida, pod kojim je kraljevstvo doseglo vrhunac; drugo se proteže od Salomona do Jehonije, pod kojim je kraljevstvo doživjelo tragediju babilonskog sužanjstva; treće razdoblje prati povijesnu nit do rođenja Isusa, "kralja židovskoga" (Matej 2,2).

Ovo Mesijino rodoslovlje spominje i četiri neznabožačke žene, što nije normalno u hebrejskoj kronologiji: Tamaru, zavodnicu; Rahabu, bludnicu; Rutu, Moapku, i Urijinu ženu Bat-Šebu, preljubnicu. Uključivanje ovih nedostojnih žena u Isusovo rodoslovlje potvrđuje činjenicu da se dolaskom novog Kralja biblijska antropologija vraća Stvoriteljevom iskonskom načelu: "Nema tu više ni Židova ni Grka; nema više ni roba ni slobodnjaka; nema više ni muškog ni ženskog." (Galaćanima 3,28). Svi su Božja djeca.

Pitanje za razgovor

Evanđelje po Mateju počinje Mesijinim rodoslovljem: "Rodoslovlje Isusa Krista, sina Davidova, sina Abrahamova" (Matej 1,1), i završava Velikim nalogom: "Učinite sve narode..." (Matej 28,19). Što možemo na-

učiti iz ovog tematskog progresa, od pojedinačnog do sveopćeg, od Sina Davidovog do Gospodina svih naroda?

II. Najvažnije teme evanđelja

(Prisjetite se u razredu tekstova u Mateju 2,2.14.15; 5-7; 24,14 i Marku 16,13-20.)

Evanđelje po Mateju obilježava najmanje pet glavnih tema.

1. Isus kao Kralj. Evanđelje potvrđuje da je Isus Sin Davidov (Matej 1,1). Mudraci su prepoznali u Isusu Kralja židovskog (Matej 2,2); Isus ulazi u Jeruzalem kao Kralj pobjednik (Matej 21,1-11); On kaže svojim sljedbenicima da je eshatološki Kralj i Sudac (Matej 25,31-46). Potvrđuje da je Kralj pred Pilatom (Matej 27,11). Čak je i na križu stajala Njegova titula Kralja (Matej 27,37).

2. Isus je ispunjenje starozavjetnih proročanstava. Četiri evanđelja to ističu najmanje 27 puta, a Matej potvrđuje 14 puta (Marko dva puta, Luka tri puta, a Ivan četiri puta). Matej posebno navodi sljedeće događaje kao ispunjenje Pisma: Isusovo rođenje (Matej 1,22; Izaija 7,14); odlazak u Egipat (Matej 2,14.15); dom u Nazaretu (Matej 2,23); nauk u usporedbama (Matej 13,35); trijumfalni ulazak u Jeruzalem (Matej 21,1-5); uhićenje (Matej 26,54-56); cijena izdaje (Matej 27,9) i bacanje kocke za Njegovu haljinu (Matej 27,35). Pokazujući da je Isus ispunio proročanstva, Matej uvjerava židovske čitatelje da je Isus Krist, Mesija.

3. Evanđelje po Mateju sistematizira i sažima velika Isusova učenja u kontekstu kraljevstva: etika kraljevstva (Matej 5-7); dužnosti vođa u kraljevstvu (Matej 10); usporedbe o kraljevstvu (Matej 13); važnost kraljevstva (Matej 18) i dolazak Kralja (Matej 24,25).

4. Crkva. Evanđelje po Mateju jedino iznosi pojedinosti o osnivanju Crkve nakon Petrovog svjedočanstva (Matej 16,13-23), iako se samo svjedočanstvo nalazi i u Marku i Luki. Savjet u Evanđelju po Mateju da se sporovi trebaju rješavati unutar Crkve (Matej 18,17), kazuje da je Matej posijao sjeme ranog razumijevanja ekleziologije.

5. Eshatologija. Mateja posebno zanima drugi Kristov dolazak, kraj svijeta, spremnost za kraljevstvo i konačni sud na kojem će se ovce odvojiti od jaraca (Matej 24; 25).

Razmislite: Zašto se Isus kao Kralj toliko naglašava u Evanđelju po Mateju? Na koji se način Matejev prikaz Isusa kao Kralja razlikuje od očekivanja židovskog naroda u ono vrijeme?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Vratimo se na pitanje: Tko je Isus? Evanđelje po Mateju počinje ključnom tvrdnjom da Isusov život i služba nisu

samo obični događaji u povijesti. Ako Evanđelje po Mateju 1,1-17 pokazuje da je Isus rođen u povijesnom kontekstu, ostatak poglavlja potvrđuje da je On izvan povijesti, prije i nakon nje. On je Gospodar povijesti o kojem će Pavao poslije pisati: “Za provedbu punine vremena: obuhvatiti pod jednu glavu u Kristu sve što je na nebesima i što je na zemlji.” (Efežanima 1,10) Dolazak Isusa na pozornicu svijeta daje povijesti smisao: u Njemu i po Njemu pitanje dobra i zla, grijeha i otkupljenja, života i smrti, Boga i bogova dobiva konačan i zadovoljavajući odgovor. Evanđelje po Mateju objavljuje da Isus nije još jedan osnivač neke vjere, već “Emanuel” (s nama je Bog) i da je On Isus (Bog je moje spasenje).

Pitanja za razmišljanje

1. Kako činjenica da je Isusa rodila djevica pokazuje da je Isus u povijesti i izvan povijesti? Zbog čega je za Evanđelje važno da je Isusa rodila djevica?

2. Imena Emanuel (s nama je Bog) i Isus (Bog je moje spasenje) najavili su anđeli za drugu Osobu Božanstva. Razgovarajte o njihovom značenju.

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Matej predstavlja Isusa kao Boga, Kralja i Spasitelja. Pomozite svojem razredu da uoči da svaki opis Isusa zahtijeva od nas poseban odgovor.

Aktivnost: Pozovite članove razreda da razmotre što svaki od ova tri opisa Isusa znači za njih. Potaknite što više odgovora.

Početak službe

Ključni tekst: Matej 3,2; 4,17.

Učenik će:

Znati: Shvatit će najvažniju zadaću Ivana Krstitelja i Isusa Krista.
Osjećati: Osjetit će silu i povjerenje koje nosi Krstiteljeva i Mesijina poruka.

Činiti: Prihvatit će Isusov poziv da postanemo Njegovi učenici koji vrijedi i danas.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Najvažnije Ivanovo i Isusovo poslanje

- Koje je bilo Ivanovo poslanje?
- U čemu se razlikovalo Isusovo poslanje od Ivanovog?
- Što Isusova pobjeda nad Sotonom znači za Njegovo poslanje?

II. Osjećati: Snaga Isusove i Mesijine poruke

- Ivan i Isus pozivali su na pokajanje (Matej 3,2; 4,17). Postoje li razlike između ova dva poziva?
- Kako su pokajanje i učenje povezani s Božjim kraljevstvom?

III. Činiti: Prihvatiti poziv za učenje

- Učenje podrazumijeva napuštanje i odvajanje. Što se napušta? Koji iskustveni koraci svjedoče o tom procesu?
- Što znači biti lovac na ljude, u smislu unutarnjeg iskustva i vanjske odgovornosti?

Sažetak: U Mateju 3—4 prisutni su pokajanje, pobjednički život i učenje kao bitne karakteristike Božjeg kraljevstva. Kakvu povezanost vidite između ovih pojmova?

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 3,2; 4,17.

Ključno načelo duhovnog rasta: Izraz “kraljevstvo nebesko” ili njegova varijanta “kraljevstvo Božje” javlja se 106 puta u evanđeljima:

49 puta u Mateju, 16 u Marku, 38 u Luki i 3 u Ivanu. To je nedvojbeno središnja tema Isusovog nauka. Gdje god se “kraljevstvo” spominje u odnosu na Isusovu službu, ono donosi novinu. Novina je zato što su Isusovo utjelovljenje i smrt na križu potvrdili s jedne strane otkup čovječanstva od grijeha (Ivan 3,16), a s druge strane potpuno uništenje đavola i njegovih anđela (Matej 25,41). Spasenje od grijeha i uništenje zla potvrđeni su u poruci o Kralju i Njegovom kraljevstvu. Dakle, kraljevstvo o kojem je Isus govorio, često se dopunjuje dvama snažnim izrazima: kraljevstvo milosti i kraljevstvo slave.

“Kraljevstvo Božje milosti sada se temelji na tome što se srca, dosad ispunjena grijehom i pobunom, iz dana u dan pokoravaju vrhovnoj upravi Njegove ljubavi. Ali potpuno uspostavljanje kraljevstva Njegove slave ostvarit će se tek prigodom drugog Kristovog dolaska na ovaj svijet.” (Ellen G. White, *Misli s Gore blaženstava*, str. 94)

Samo za učitelje: Ovtjedna pouka iznosi pet duhovno dinamičnih osnova u kršćanskom životu: pokajanje, nebesko kraljevstvo, krštenje vodom, Duh i ogranj, pobjeda nad Sotonom i “lov” ljudi. Uvjerite se razumije li razred svaki od ovih pojmova i koliko su oni nužni za kršćansku vjeru i život.

Uvodni razgovor: Pokajanje je prekretnica koja dijeli stavove, mišljenja prioritete i smjer života. Razdvaja eru na prije i poslije Krista. Zbog toga je Krist velika prekretnica, nova odrednica i novi Gospodar života. Povedite razgovor u razredu o tome što to znači u praktičnom smislu.

Pitanje za razgovor

Ivan Krstitelj i Isus počeli su svoju službu pozivom na pokajanje. Usporedite i suprotstavite Ivanove i Isusove stavove.

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Izaija je bio prvi koji je prorokovao da će preteča pripremiti “put Gospodu” (Izaija 40,3 — Šarić). Malahija je (4,5) otvorio temu i pretkazao da će preteča u Ilijinom duhu prethoditi danu Gospodnjem. Nakon 400 godina prekinuta je proročka tišina i u “pustinji judejskoj” pojavio se Ivan Krstitelj (Matej 3,1). Matej prepoznaje Ivana kao preteću i s njim započinje ovtjedna pouka. Kako je Ivan pripremio put Mesiji? Kako je Mesija predstavljen svijetu? Kako je Mesija počeo svoju službu?

Biblijski komentar

I. Ivan Krstitelj: Priprema za Mesiju

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 3,1-12.)

Ivan je ispunjenje Izaijinog proročanstva: “Glas jednoga koji više u pustinji: ‘Pripravite put Gospodnji, poravnajte mu staze.’” (Matej 3,3) Kralj uskoro dolazi. Treba Mu pripremiti put do ljudskih srca. Kako je to Ivan činio?

Pozivao je na pokajanje. Grčka riječ za pokajanje znači “promjena uma, promjena smjera, promjena života”. Ivan je pozivao svoje slušatelje da radikalno promijene duhovni i moralni kompas života i vrte se Bogu. On je osuđivao grijeh svuda i u bilo kojem obliku, bilo to kod Heroda, čiji je život bio obilježen ubojstvom, preljubom i pljačkom, ili farizeja koji su pravednost poistovjećivali s vjerskom rutinom ili kod običnih ljudi koji su se ponosili što su Abrahamova djeca. Krstitelj proziva one koji su očekivali od Boga položaj, bogatstvo i moć oštrim riječima: “Zmijski porodi!” (Matej 3,7)

Pozivao je na život koji će zadovoljiti ispit suda. Ivan je govorio o sudu na slikovit način: “svako stablo koje ne daje dobroga roda posjeći će sjekira”, “očistit će svoje gumno”, sakupit će “svoju pšenicu u žitnicu” i “pljevu će sažeći ognjem neugasivim” (Matej 3,10-12).

Govorio je o dolazećem kraljevstvu. Približavanje kraljevstva zahtijevalo je hitan odziv njegovih slušatelja. Kad je u pitanju pokajanje, nema vremena za gubljenje. Uspostava kraljevstva ne dopušta odgađanje, već spremnost da se krstimo i ubrojimo u dostojnike kraljevstva.

Razmislite: Pojedini židovski učenjaci vide devet zahtjeva u životu onih koji su se pokajali (Izaija 1,16.17): “Operite se, očistite se. Uklonite mi s očiju djela opaka, prestanite zlo činiti! Učite se dobrim djelima: pravdi težite, ugnjetenom pritecite u pomoć, siroti pomozite do pravde, za udovu se zauzmite.” Razmijenite mišljenja o tome slažete li se ili ne.

II. Predstavljanje Mesije

(Prisjetite se u razredu tekstova u Mateju 3,13-17; 4,1-11.)

Mesiju se predstavila dva velika događaja: pomazanje pri krštenju i pobjeda nad Sotonom. ” Dode Isus iz Galileje”... “da se krsti.” Isusovo krštenje ne treba promatrati kao dio procesa “pokajte se i krstite se”. On je kršten da pokaže da je Božji Sin, u potpunosti se identificirajući s ljudima koje je došao spasiti. Isus je bio bezgrešan u svakom smislu te riječi, ali to ne znači da se On nije mogao ili ne može poistovjetiti s grešnicima.

Ellen G. White piše: “Isus nije primio krštenje kao priznanje svoje vlastite krivnje. On se poistovjetio s grešnicima, učinivši korak koji mi trebamo učiniti i izvršivši posao koji mi moramo izvršiti.” (*Isusov život*, str. 74)

Isusovo krštenje valja promatrati u ispravnom svjetlu: kao susret Neba i Zemlje u kojem je Otac osobno potvrdio svojega Sina, a Duh Ga je došao pripremiti za tešku zadaću koja Mu predstoji. Krštenje je otvorilo put Mesiji da usmjeri pogled na udaljeni križ i krene putem patnje i otkupljenja, s uvjerenjem da je uistinu Kralj, Mesija i Sluga Patnik. Isusovo je krštenje također potvrda da Trojstvo zajedno sudjeluje u planu spasenja.

Razmislite: Ivan je krštavao vodom (Luka 3,14-18), ali je Krstitelj prorokao da će Onaj koji će doći nakon njega “krstiti Duhom Svetim i ognjem” (Luka 3,16). Kako vi razumijete krštenje ognjem? (Usporedi Malahija 3,1-3.)

III. Mesija počinje službu.

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 4,12-22.)

Isusov odlazak u pustinju ima precizan cilj: da bude sam, da komunicira s Ocem u postu i molitvi, da se udubi u poslanje koje Mu predstoji tražeći odgovore na pitanja zašto i kako, da okupi tim za misiju. Upravo u trenutku kada Isus traži potvrdu, đavao Ga odlučuje iskušati i odvesti ako je moguće daleko od Božjeg predodređenog plana otkupljenja — križa. Sotonina je strategija da osujeti Isusovo poslanje pokušavajući u Njemu probuditi sumnju u sinovstvo, kušajući Njegovo povjerenje u Očevu ljubav i nudeći Mu da vlada izgubljenim planetom bez križa.

Isus je pobijedio sve kušnje vjerujući u snagu Riječi — ovu lekciju možemo zanemariti samo na vlastiti rizik. Tajna Isusovog pobjedničkog života može biti naše oružje protiv neprijatelja (Efežanima 6,17). On, davatelj Riječi, živio je od Riječi. Možemo i mi. Apsolutna ovisnost i neumanjeno povjerenje u Boga čini da ne možemo biti uzdrmani zbog nedostatka kruha, privlačne snage moći ili zlonamjernog nevjerovanja čiji je temelj prijezir i pomisao da je Božje kraljevstvo samo fantazija.

Pitanja za razgovor

Kušnja sama po sebi nije grijeh. U biblijskom smislu kušnja ima potencijal da potvrdi nečiju predanost. Biti u kušnji jedna je stvar, pasti u grijeh je druga. Gdje leži naša sigurnost? Razradite misao.

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Prisjetite se teksta u Mateju 3,13-17; 4, 1-11. U prvom se tekstu snažno potvrđuje Osoba i poslanje Isusa i pokazuje da je cijelo Trojstvo uključeno u Isusovo poslanje otkupljenja. U drugom je napad sumnje, pokušaj da se Isus odvrati od poslanja. Razgovarajte o pitanjima koja slijede.

Za razmišljanje

1. Koju pouku iz ova dva teksta možete primijeniti u svojim osobnim duhovnim borbama?

2. Prisjetite se iskustva kada ste u jednom trenutku živjeli u potpunoj sigurnosti u Božje vodstvo, a u sljedećem ste se uplašili Sotoline navale. Kako se nosite s takvim situacijama?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Kušnja nije grijeh, ali popuštanje kušnji jest. Život je pun kušnji: prijevara bračnog druga, nedopuštena sredstva u postizanju određenog cilja znajući da takav put nanosi drugoj osobi nepravdu, zanemarivanje očekivanja na radnom mjestu, namjerno zanemarivanje odnosa s Bogom ili Njegovom Crkvom. Razgovarajte o mogućim situacijama.

Aktivnost: Zamolite članove razreda da anonimno napišu vrste kušnji s kojima se najviše suočavaju i kako se snalaze u takvim situacijama. Ohrabrite svaku osobu da pronađe u Pismu odgovor na takve teškoće. Pokupite bilješke i pomiješajte ih. Dajte svakom članu po jednu bilješku da je naglas pročita i kaže razredu što je naučio o borbi s kojom se drugi suočavaju. Provedite ovu aktivnost do kraja i pozovite članove razreda da navedu kušnje koje najviše muče kršćane. Zatim ih pozovite da u Svetom pismu pronađu rješenja koja daju nadu u suočavanju s ovim teškoćama.

Govor na Gori

Gljučni tekst: Matej 7,28.29.

Učenik će:

Znati: Shvatit će značenje Govora na Gori.

Osjećati: Doživjet će snagu i zahtjeve velikog Učitelja.

Činiti: Živjet će prema načelima Govora na Gori.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Značenje Govora na Gori

A. Što je temelj blaženstava u kršćanskom životu? S čime se kršćanski život može usporediti (Matej 5,3-16)?

B. Kakav je Isusov odnos prema Zakonu? Kakav odnos prema Zakonu treba imati kršćanin (Matej 5,17-28)?

C. Koja načela trebaju vladati u svakidašnjem životu kršćanina (Matej 6,14; 7,27)?

II. Osjećati: Moć i zahtjevi velikog Učitelja

A. Kako usvojiti načela izražena u blaženstvima? Kako ona utječu na nečiji tjelesni, duševni, društveni i duhovni život?

B. Kako se Kristovo naučavanje o Zakonu razlikuje od naučavanja farizeja? Kako ono utječe na vaše razumijevanje Zakona, ljubavi i milosti?

III. Činiti: Uredite život prema načelima Govora na Gori.

A. Što znači: "Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski" (Matej 5,48)?

B. Kako živjeti prema sljedećim načelima: ne brinite se, ne sudite, tražite i kucajte, hodite uzanim putem, radajte plodove i gradite na stijeni (Matej 6,25; 7,27)?

Sažetak: Govor na Gori može se promatrati kao ustav Božjeg kraljevstva. U njemu nalazimo osnovna načela koja vladaju u kraljevstvu. Otkriti ih i živjeti po njima izazov je s kojim se suočavaju Kristovi sljedbenici.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 5,43-48.

Ključno načelo duhovnog rasta: Temeljno je načelo Božjeg kraljevstva u Govoru na Gori ljubav. Budući da je Bog iz ljubavi (1. Ivanova 4,7-8) poslao Sina da otkupi čovječanstvo (Ivan 3,16), svi muškarci i žene pozvani su da ljube i one koje je teško voljeti: “Ljubite neprijatelje svoje, blagoslivljajte one koji vas psuju, radite dobro onima koji vas mrze, i molite se za one koji vas namjerno iskorištavaju i progone!” (Matej 5,44 — Šarić) Gdje postoji takva ljubav, tamo vlada Božje kraljevstvo.

Samo za učitelje: Što je život? Ovo pitanje zaokuplja ljude tijekom cijele povijesti. Davno je Sokrat rekao mladima u Ateni: “Neistražen život nije vrijedan življenja.” Indijski pjesnik, nobelovac Rabindranath Tagore napisao je: “Spavao sam i sanjao da je život radost. Probudio sam se i otkrio da je život služenje. Dao sam se na služenje i spoznao da je služenje radost.” Danski filozof Søren Kierkegaard je, s druge strane, pomalo zbunjen, uzviknuo: “Život nije problem koji treba riješiti, već stvarnost koju treba doživjeti.” Jedan indijski mistik iz bliske prošlosti rekao je: “Život je staklenka mješovite zimmice.” Shakespeare je dao odušak besmislu: “Život je bajka koju je ispričao neki idiot, puna zvuka i bijesa koji ne označava ništa.” Nakon ovih kontroverznih razmišljanja i brojnih sličnih, život je i dalje velika zagonetka, tajnovita ljudskom umu, sve do pojave Čovjeka iz Galileje. Isus je definirao život u Božjem kraljevstvu i naveo načela tog kraljevstva u Govoru na Gori.

Uvodni razgovor: Započnite razgovor gornjim citatima. Pitajte članove razreda imaju li bilo kakvu dodatnu misao o tome kako definirati život na dubok ili duhovit način. Nakon kratkog osvrtu, razgovarajte o Isusovom pristupu smislu i svrsi života, kao što ih je definirao u svojoj čuvenoj propovijedi.

Pitanja za razgovor

1. Što se u Mateju 5,2-12 kaže o životu i njegovom smislu?
2. Isus smatra “ljubav” središnjom i vrhunskom obvezom u životu (Matej 5, 43-48). Što trebamo činiti da bismo doživjeli puninu života?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Govor iznosi srž kršćanstva. Poznat je i kao Velika povelja kršćanskog kraljevstva ili Kraljevski proglas. Nijedan opis,

koliko god bio sjajan, ne može dočarati posebnost Govora na Gori. U njemu se ništa ne kaže o tome kako smo spašeni. Naglasak je na tome kako spašen čovjek treba živjeti. Razmotrite na osnovi proučavanja Kristovih zahtjeva kako kršćanin treba živjeti — blagoslovljeno, odgovorno i s puno ljubavi.

Biblijski komentar

I. Budite kršćanin: živite blagoslovljeno.

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 5,1-12.)

Govor počinje blagoslivljanjem kršćana. Došavši do Spasitelja i iskuvši Njegovo opraštanje i otkupljenje od grijeha, kršćanin prelazi u novo iskustvo — od djela koja razočaravaju do milosti koja spašava, iz kraljevstva tame i grijeha u kraljevstvo svjetla i pravednosti, od prokletstva smrti do blagoslova života. Ovaj novi život iziskuje novi karakter koji je u potpunosti usklađen sa zahtjevima kraljevstva.

Slikajući takav karakter, Isus navodi osam glavnih obilježja kršćanskog ponašanja, a svako je praćeno blagoslovom. Ovih osam osobina nisu švedski stol s kojega kršćani mogu birati ono što je za njih najpoželjnije, već su to osobine koje treba tražiti u životu svakog pravog učenika. To znači da je kršćanin krotak i milostiv, siromašan duhom i čistog srca, tuguje i žedan je, mirotvorac i progonjen. Kao Pavlov rod od devet plodova (Galaćanima 5,22-23), Isus opisuje idealnog građanina svojega kraljevstva kao posjednika svih osam osobina. Tako kršćanin nema mogućnost izbora jedne osobine i odbacivanja drugih. Kod kršćanina kao konačnog proizvoda prave ljubavi i Kristove spasiteljske milosti, sve osobine milosti moraju postojati. Kada se to dogodi, slijede blagoslovi: vjernici dobivaju nebesko kraljevstvo i baštine zemlju, bivaju utješeni i ispunjeni, postaju pomilovani i vidjet će Boga. Oni su Božja djeca.

Razmislite: Grčka riječ *makarios* u nekim je prijevodima prevedena pridjevom “blažen”, u drugima “sretan”. “Blažen” naglašava objektivno iskustvo koje spašenom daruje Bog osobno. “Sretan” je posljedica blagoslova — subjektivno iskustvo pojedinca. Kršćani trebaju biti sretni jer su blagoslovljeni. Prvo moramo iskusiti Božje djelo spasenja, a tek nakon toga možemo biti istinski sretni.

II. Budite kršćanin: živite odgovorno.

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 5,13-42.)

Govor na Gori je poziv da živimo odgovorno u vezi s onim što bismo trebali biti i što bismo trebali činiti.

Što kršćanin treba biti? Isus navodi dva najjednostavnija elementa života i poziva kršćane da budu kao oni: sol i svjetlo (Matej 5,13-16). Sol sprečava kvarenje. Svjetlo otklanja tamu. I sol i svjetlo se daju drugima. Pouka je da u kršćanskom životu nema mjesta za oholo samoljublje. Prednost ima poniznost.

Sol, bilo kao konzervans ili sredstvo za poboljšanje okusa, tiho prožima hranu i djeluje. Isto tako kršćani moraju prožimati živote onih koji su u njihovoj blizini i u njih biti uključeni. Društvena skrb i duhovno svjedočenje nadahnjujući su zadaci od kojih kršćani ne mogu pobjeći. Oni se ne mogu povući poput pustinjaka ili biti prenositelji senzacionalnih izljeva emocija.

Drugo, Isus zapovijeda kršćanima da budu svjetlo svijetu — da razbiju moralnu i duhovnu tamu; da imaju čist i razvidan karakter; da nikad ne sakrivaju svjetlo istine, čak ni pred licem neprijatelja i tlačitelja; da svijetle kako bi oni koji su u tami vidjeli vječno Svjetlo, Isusa.

Što treba činiti kršćanin? Ovo je drugo pitanje za odgovoran život. Kao Autor moralnog Zakona, Isus je zahtijevao od svojih sljedbenika apsolutnu poslušnost Zakonu. “Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke”, rekao je, “ne dodoh da ih ukinem, već da ih ostvarim.” (Matej 5,17) U kontekstu Govora na Gori, izraz “da ih ostvarim” može se prevesti: “da ih ispunim”, “da pokažem njihovo pravo značenje”.

Krist se koristi jedinstvenom formulom da proširi i naglasi zahtjeve moralnog Zakona: “Čuli ste da je rečeno. ... A ja vam kažem.” Prema tom tumačenju ubojstvo nije samo čin oduzimanja života, već i ljutnja; nazivanje nekoga “budalom” povreda je vrijednosti i dostojanstva neke osobe. Preljub više nije vanjski čin, već i unutarnja požuda. “Oko za oko” mora ustupiti mjesto novom načelu — ne odgovoriti zlom na zlo (Matej 5,17-42). Time je definiran kršćanski mandat za odgovoran život.

Razmislite: Zašto se Isus koristi slikama soli i svjetla da bi pokazao kako kršćani trebaju živjeti da bi ispunili moralni Zakon?

III. Budite kršćanin, živite s puno ljubavi.

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 5,38-47.)

Kako god gledali na to, Govor na Gori je iznad svega izložba ljubavi. Da je Bog ljubav, biblijska je datost. Biblija ne promatra Boga nikako drugačije nego kao ljubav. Milosrđe, milost, pravednost, providnost i sve ostale osobine koje karakteriziraju Božansko Biće i moguće su samo zbog osnovne vrline ljubavi.

Budući da je Bog ljubav (1. Ivanova 4,8), i Božja djeca trebaju odražavati tu ljubav. Isus razrađuje ovaj aksiom do detalja i definira ljubav kao odnos koji nama upravlja ne samo prema onima s kojima dijelimo istu vjeru, zajednicu i nadu, već i prema onima koji to ne čine. Njegov nauk doseže trokraki vrh: “Ljubite neprijatelje svoje”, “blagoslivljajte one koji vas psuju”, “radite dobro onima koji vas mrže”, “molite se za one koji vas namjerno iskorištavaju i progone” (Matej 5,44 — Šarić). Kristova definicija ljubavi ne ustrajava na reciprocitetu, već da ljubimo nedopadljive potpuno i bezuvjetno, da njegujemo ljubav u odnosima, djelima i bogoslužju.

Pitanje za razgovor: Isusova zapovijed da ljubimo završava jednom od najtežih izjava: “Dakle: budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!” (Matej 5,48) Što znači zapovijed da budemo savršeni?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Govor na Gori izvanredan je opis građana kraljevstva. U novom izlaganju tog života Krist nas poziva da idemo iznad slova Zakona i živimo po Duhu. Dakle, kršćanski moralni i duhovni život mora odbaciti “nemoj učiniti” i prihvatiti “učini”. Imajući ovo u vidu, prodiskutirajte u razredu pitanje za razmišljanje.

Za razmišljanje

Što je Isus mislio kada je rekao: “Jer, velim vam, ne bude li vaša pravednost veća od pravednosti književnika i farizeja, sigurno nećete ući u kraljevstvo nebesko” (Matej 5,20)?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: U Mateju 6—7 nalazi se nekoliko silnih istina, niječnih i jesnih. Podijelite razred u dvije skupine; jedna neka razgovara o jesnim, a druga o niječnim istinama. Neka kažu ostalima što su naučili iz jesnih, a što iz niječnih zapovijedi.

Zapovijedi “ne učini”:

- “Ne sabirajte sebi blago na zemlji.” (Matej 6,19)
- “Ne brinite se.” (Matej 6, 25-32)
- “Nemojte suditi.” (Matej 7,1-6)

Zapovijedi “učini”:

- “Molite.” (Matej 6,5-13)
- “Najprije tražite kraljevstvo Božje.” (Matej 6,33-34)
- “Molite. ... Tražite. ... Kucajte.” (Matej 7,7-12)
- “Gradi na litici.” (Matej 7,24-27)

“Ustani i hodi”: vjera i iscjeljenje

Ključni tekst: Matej 9,1-8.

Učenik će

Znati: Susrest će se s Isusom koji nagrađuje vjeru onih koji dolaze k Njemu.

Osjećati: Doživjet će snagu i autoritet Isusa koji rješava teške životne probleme.

Činiti: Vjerovat će u Isusovu moć liječenja i opraštanja.

Smjernice za poučavanje

I. **Znati: Susretnite se s Isusom koji nagrađuje vašu vjeru.**

A. Koji su zajednički elementi u čudotvornim iscjeljenjima u Mateju 8?

B. Zašto se spominje subota u Isusovoj službi činjenja čuda (Matej 8,16-17; Luka 4, 31-41)?

C. Na koji način čuda u Mateju 8,22; 9,8 pokazuju da se Isus brine za potrebite bez obzira na njihov društveni položaj?

II. **Osjećati: Doživite Isusovu moć i autoritet.**

A. Na koji način Isus pokazuje da nitko, bio to gubavac, neznažac ili žena, nije marginaliziran ni zapostavljen u Njegovom kraljevstvu?

B. Na koji način učenje podrazumijeva poziv, odaziv i cijenu (Matej 8,18-22)?

C. Kakva je bila reakcija ljudi koji su gledali Isusova čuda (Matej 8,23; 9,1-8)?

III. **Činiti: Vjerujte u Isusa i služite Mu.**

A. Svako čudo u ovoj pouci zahtijeva vjeru u iscjeliteljsku i spasiiteljsku silu Isusa Krista. Kakvo čudo očekujete vi u svojem životu i kakvu to vjeru zahtijeva?

B. Isus je u svojoj službi imao samo jedan cilj — da nekom pomogne, i samo jedan motiv — ljubav. Što trebate učiniti da bi vaša služba bila nalik na Kristovu?

Sažetak: Isus kao Mesija svojom je moći i autoritetom služio i uzdizao čovječanstvo. Njegovo je kraljevstvo obuhvaćalo sve ljude. Sva-tko tko je došao k Njemu, osjetio je kako ga prihvaća Kristova ljubav i obuhvaća spasonosna milost. Rezultat je bilo pitanje: Tko je taj Isus (Matej 8,27)?

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 9,6.

Ključno načelo duhovnog rasta: Tekst u Mateju 9,1-8 govori o paraliziranom čovjeku koji nije imao nade da će ikad prohodati. Imao je, međutim, neke prijatelje koji su vjerovali u sve što su čuli o Isusu za vrijeme Njegove službe u Galileji. Jednog dana, kada se Isus vratio u Kafarnaum, njihova je vjera stupila u akciju. Donijeli su svojeg paraliziranog prijatelja u Isusovu prisutnost. Ono što su učinili predivna je manifestacija vjere. Marko u svojem evanđelju izvještava da su se prijatelji, budući da je u kući bila velika gužva, popeli na krov, skinuli ga i spustili "postelju na kojoj je ležao uzeti". Njihova vjera rezultirala je brzim odgovorom: oprostom grijeha i ozdravljenjem tijela. Najbolja stvar koju prijatelj kršćanin može učiniti jest da dovede čovjeka u potrebi Kristu. To je najveći prijatelj.

Uvodni razgovor: Kada Isus kaže uzetome da se ne boji, On ga uvjerava u dvije stvari: da su njegovi grijesi oprosteni i njegovo zdravstveno stanje obnovljeno. Zašto Isus postavlja pitanje: "Pa što je lakše reći, reći: 'Oprosteni su ti grijesi' ili reći: 'Ustani i hodi'?" (Matej 9,5)

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Misija potpore oboljelima od gube, u suradnji s Kršćanskim medicinskim fakultetom u Velori u Indiji, provela je nekoliko projekata, uključujući rekonstruktivnu kirurgiju, i pružila nadu tisućama stanovnika iz obližnjih sela koji su bolovali od gube. U sklopu projekta izrađivale su se crne sandale od avionskih guma, koje su bile meka podloga za stopala i omogućavale su lakše hodanje.

Taj koristan izum ubrzo se pretvorio u sredstvo društvenog obilježavanja. Po tim karakterističnim sandalama lako je bilo prepoznati oboljele od gube. To je dovodilo do toga da restorani i trgovine nisu željeli pružati usluge ovim nesretnim muškarcima i ženama. Potreseni skandalom koji su izazvale ove sandale, liječnici, medicinske sestre, nastavnici i studenti Kršćanskog medicinskog fakulteta preuzeli su praksu nošenja crnih sandala, dovodeći ugostitelje do izbezumljenosti. Bojkot je na kraju završio, a sandale su postale simbol kršćanske ljubavi.

Naša ovojedna pouka govori o tome kako se Krist ophodio prema manje sretnim ljudima iz naše okoline. Napomenut ćemo tri događaja: dodirivanje onih koje se nije smjelo dodirnuti, prihvaćanje odbačenih i oslobađanje zatočenih.

Biblijski komentar

I. Dodirivanje onih koje se nije smjelo dodirnuti

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 8,1-4.)

“Nečist, nečist”, bio je uzvik kojim su gubavci upozoravali prolaznike i na taj način održavali sigurnu udaljenost. Tjelesno raspadanje i unakaženost, društvena odbačenost i izolacija činili su gubavce živim mrtvacima. Njih se nije smjelo dotaknuti. Prema rabinskom zakonu, trebali su biti najmanje šest stopa udaljeni od bilo kojeg drugog ljudskog bića. Prekoračenjem ove granice postajalo se nečistim, zahtijevane su stroge ceremonije očišćenja koje je nadgledao svećenik. U takvom se okviru odvija naša priča. Gubavac je znao da je Isus Gospodin i da ga može izliječiti, ali kako da premosti razmak? Šest stopa bilo je veliko i zabranjeno rastojanje za gubavca na putu do spasonosne točke na kojoj ga očekuje izlječenje. Ali je vjera ovoga gubavca približila prostor, a na njegov vapaj odmah je stigao odgovor: “Hoću. Ozdravi!” (Matej 8,3)

Priča nije običan slučaj gubavca koji traži izlječenje, već prikazuje slomljeni i grešni rod koji nema ni mjeru ni sredstvo da nađe odmor, mir i otkupljenje.

Grieh stvara najveći jaz; to je guba duše pri čemu se naše najdublje biće raspada, nježno srce pretvara u hladni grubi kamen, plemenita i uzvišena nastojanja pretvaraju se u ponositu i oholu sebičnost “jer su svi sagriješili”, kaže apostol Pavao (Rimljanima 3,23). Tako su svi duhovni gubavci izolirani. Gledano na taj način, priča u kojoj Isus dodiruje gubavca daje nam nadu. On nije prešao razmak od šest stopa, već golemi jaz između Neba i Zemlje, napustio je prisutnost Boga i došao na Zemlju da nas dotakne. Isusov dodir dostupan je svakome od nas. On ima moć da oprosti najgore grijehe, da dovede do izlječenja tamo gdje je bolest uznapredovala, da nas otme od smrti koju nosi grijeh i dovede u zagrljaj Božje ljubavi.

Razmislite: “Kristovo je djelo očišćenja ovog gubavca od strašne bolesti slika Njegova djela očišćenja duše od grijeha.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 266) Porazgovarajte o tome.

II. Prihvatanje odbačenih

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 8,5-13.)

Priča o rimskom stotniku koji je prišao Isusu s molbom da izliječi njegovog vjernog slugu koji je bio na rubu smrti, otkriva četiri velike istine. Prvo, noseći carev pečat u Kafarnaum, stotnik pokazuje da moć i vlast nikada ne smiju zaslijeptiti oči za vrijednost i dostojanstvo ljudskog bića, čak ako je ta osoba rob. Rimski zakon možda nije smatrao roba vrednijim od običnog alata koji se baca kada više nije upotrebljiv, ali stotnik je bio iznad takve monstruoze kulture.

Drugo, zagrljaj božanske milosti bio je dostupan i stotniku i sluzi, obojici pogana, koji su u židovskoj kulturi bili jedva korak iznad gubavca kojeg je Isus upravo izliječio. Vrata k Isusu uvijek su otvorena i nikada se nikom ne zatvaraju, bio on poganin ili rob. Koga grešni svijet odbacuje, novi svijet koji stvara Isus prihvaća.

Treće, osjećaj bezvrijednosti ključ je da se iskusi moć božanske milosti. Stotnik je izrazio nedostojnost da Isus uđe u njegov dom i uzviknuo: "Samo reci riječ, i ozdravit će sluga moj!" (Matej 8,8)

Četvrto, Isusova se sila pokazivala i pokazuje ne nužno preko Njegove tjelesne prisutnosti, već vjerom u Njegovu riječ. Stotnik je imao takvu vjeru da je Isusa zadivio. Rekao mu je da ode kući i vidi odgovor na njegovu izuzetnu vjeru.

Razmislite: Izraz "zadivi se" upotrijebljen je dvaput u evanđeljima. Prvi primjer je ovdje u kontekstu stotnikove vjere. Drugi je u Marku 6,6. Isus se "zadivio" nevjeri koja je navela stanovnike Nazareta da Ga odbace. Kako u takvom kontekstu razumijete Isusovu reakciju na stotnikovu vjeru: "Tolike vjere ne nadoh ni u koga u Izraelu" (Matej 8,10)? Kako tumačite Njegove riječi u redcima 11 i 12?

III. Oslobođenje zatočenih

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 8,28-34.)

Dok Matej govori o dva muškarca koje su opsjeli demoni, Marko (5,1-20) i Luka (8, 26-29) spominju jednog. Ovo nije neslaganje; posljednja dva pisca fokusiraju se na čovjeka koji je progovorio. Ovdje je bitno da je opsjednutost demonima stvarna, a jedina sigurnost protiv takve Sotonine vlasti je poslušnost Kristu. Duša koja je usidrena u Kristu i Njegovim obećanjima zna da će davao pobjeći od nas ako mu se odupremo (Jakov 4,7).

Umjesto radosti zbog iscjeljenja opsjednutoga, "sav grad izide " i "zamoliše " Isusa da ode iz grada (Matej 8,34). Taj odgovor došao je od neznabožaca. Ali Ivan navodi slučaj odbačenog Isusa još snažnije riječima: "K svojima dođe, ali ga njegovi ne primiše." (Ivan 1,11) Zašto je

Isus neželjena osoba širom svijeta? Njegova prisutnost remeti rutinu i udobnost i donosi ono što čovječanstvo smatra normalnim na osnovi božanskog suda. Tamo gdje je On, grijeh se ne može ustoličiti; nepravda ne može promoliti lice; sebičnost mora ustupiti mjesto bratstvu; oči koje ne vide dalje od boje, rase, kaste i spola, moraju se podvrgnuti operaciji; ljubav, milost i pravednost moraju obilježiti svaki obris ljudskog života. Krist je Veliki Uzurpator. “Zašto nas uznemiravaš? Ostavi nas na miru”, to je vapaj onih koji žive u lakoći udobnosti i tišini groblja. Ali blagoslovljeni su oni koji otvore vrata i pozovu razapetog Krista da uđe i večera s njima (Otkrivenje 3,20).

Razmislite: U kolotečini svakidašnjeg života, zauzeti brojnim detaljima oko preživljavanja, prisjetite se slučaja kada ste rekli Isusu da vas ostavi na miru ili sačeka. Koji su neprimjetni načini da držimo Krista na distanci?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Zapazite zajedničku karakteristiku triju izlječenja u ovojtoj pouci: prema hebrejskom zakonu gubavac je nečist zbog svoje bolesti; stotnikov sluga je nečist jer je bio poganin; ljudi opsjednuti demonom bili su nečisti jer su bili pogani i živjeli su na groblju. Dakle, nečistoća je zajednička osobina ovih triju čuda.

Za razmišljanje

1. Tko su danas “nečisti” i kako njima možemo služiti?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Rimski stotnik je rekao Isusu: “Samo reci riječ, i ozdravit će sluga moj.” (Matej 8,8) Povjerenje u Božju riječ naš je neposredni izvor pobjede. Bilo da se opiremo grijehu, bježimo od kušnji ili tražimo iscjeljenje, okrenimo se Riječi. U njoj je sila. Iako ne možemo vidjeti Boga licem u lice, imamo pristup k Njemu preko Njegove Riječi i molitve. Onaj koji je riječju stvarao, i dalje je u našoj sredini. S nama je Njegova Riječ i njezina snaga.

Aktivnost: Zamolite članove razreda da napišu primjer iz života ili događaj u kojem je Božja riječ donijela novinu u nečiji život.

Vidljivi i nevidljivi rat

Glavni tekst: Matej 11,12.

Učenik će

Znati: Shvatiti će sukob između Božjeg i Sotoninog kraljevstva.

Osjećati: Prepoznat će kako je Krist svojom službom osigurao pobjedu Božjeg kraljevstva.

Činiti: Doživjet će Kristovu pobjedu u velikoj borbi.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Sukob između dvaju kraljevstava

A. Kako je sukob započeo?

B. Koji su problemi u sukobu?

C. Koliko je stvaran ovaj sukob u našem životu?

D. Kako tema velike borbe utječe na naš pogled na svijet?

II. Osjećati: Kristova pobjeda u sukobu

A. Što znači rečenica: "Navala je na kraljevstvo nebesko, i siloviti ga prisvajaju" (Matej 11,12)?

B. Kako i gdje se odvija napredovanje?

C. Kako i gdje Božje kraljevstvo treba očekivati nasilje?

D. Kako i kada će sukob dvaju kraljevstava završiti?

III. Činiti: Doživite pobjedu Božjeg kraljevstva.

A. Koliko je stvarno naše sudjelovanje u ratu između Krista i Sotone (Efežanima 6,10-18)?

B. Na koji način naše svakidašnje odluke pokazuju na čijoj smo strani u ovom sukobu kraljevstava?

Sažetak: Iako velika borba podrazumijeva problem svemirskih razmjera i odvija se pred cijelim svemirom, to je u prvom redu bitka za ljudski um i srce. Tu se odlučuje na čijoj smo strani i tu počiva naša sudbina.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 11,12.

Ključno načelo duhovnog rasta: Ovotjedna pouka razmatra ređak u Mateju 11,12: “Od vremena Ivana Krstitelja do sada navala je na kraljevstvo nebesko, i siloviti ga prisvajaju.” Ovdje Isus stavlja naglasak na veliku borbu između sebe i Sotone. Božje kraljevstvo je nada i srce Božjeg naroda od trenutka kad je grijeh došao na svijet. Kraljevstvo je postalo povijesna stvarnost kada je Sin, Druga Osoba Božanstva, uzeo na sebe ljudsku narav i otkupio čovječanstvo od grijeha. Otad Božje kraljevstvo stalno napređuje iako Sotona pokušava osujetiti Božju namjeru.

U kontekstu ovog sukoba između dvaju kraljevstava, sve što evanđelje zapisuje o dolasku Božjeg kraljevstva u Isusovoj službi — Herodovo čedomorstvo u Betlehemu, kušnja u pustinji, zatvaranje i pogubljenje Ivana Krstitelja, neprestani zapleti i planovi protiv Isusa, raspeće — ilustrira koliko je Sotona snažan i odlučan u ratu protiv Božjeg kraljevstva. Ali Božja je pobjeda u ovom sukobu osigurana. Kao svjedoci, primijetimo kako Sinova služba pretvara tragične posljedice grijeha u trijumfalne svjedoke Njegove pobjede: “Slijepi progledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se propovijeda Radosna vijest.” (Matej 11,5)

Samo za učitelje: “Tko nije sa mnom,” kaže Isus, “taj je protiv mene; tko sa mnom ne sabire, taj prosipa.” (Matej 12,30) Odluka da budemo s Isusom donosi nam vječni život, a odluka da budemo sa Sotonom vječno uništenje.

Pitanja za razgovor

1. Istražite u razredu važnost odabira između ovih dvaju sukobljenih kraljevstava.
2. Kako velika borba između Krista i Sotone ulazi u svaku poru ljudskog postojanja?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Tko sam ja? Odakle dolazim? Kamo idem? Što radim? Koji je smisao povijesti? Koja je moja uloga u životu? Ovo su neka osnovna pitanja s kojima se suočavamo i na njih smo skloni odgovoriti u skladu s pogledom na svijet koji smo usvojili. Vjera u Boga dovest će do posebne vrste pogleda na svijet; isto tako poricanje postojanja Boga dovest će do potpuno drugačijeg pristupa. Od Postanka do Otkrivenja, Biblija prikazuje osnovni pogled na svijet prema kojem

se odvija sukob između sila dobra i zla. Za adventiste ovaj je sukob poznat kao velika borba između Krista i Sotone. U tom sukobu dvaju kraljevstava moramo imati vjeru u Boga koja ne posustaje i potvrditi našu ulogu u unapređenju Božjeg kraljevstva. Da bismo to mogli postići, moramo razumjeti sukob između dvaju kraljevstava, uključujući pobjedu Krista u sukobu, i iskusiti tu pobjedu u našem životu.

Biblijski komentar

I. Sukob između dvaju kraljevstava

(Prisjetite se u razredu teksta u Otkrivenju 12,7-10.)

Od Postanka (3,15) do Otkrivenja (12,7-10) Biblija otkriva neprestani sukob između Krista i Sotone, između kraljevstva pravednosti i kraljevstva grijeha. Biblija nikada ne podcjenjuje postojanje i ulogu Sotone u tokovima ljudske povijesti. Ona prikazuje Sotonino podrijetlo u njegovim naporima da postane kao Bog (Izaija 14,12-15; Ezekiel 28,12-15). Njegova pobuna protiv Boga dovodi do toga da bude zbačen s Neba (Luka 10,18, Otkrivenje 20,7-9) i na kraju ga čeka apokaliptično uništenje (Otkrivenje 20,7-10).

Središnja je točka u ovom svemirskom sukobu Božji karakter: mogu li ljubav i pravednost koegzistirati u Božjoj naravi. Je li Njegov Zakon koji upravlja živim stvorenjima nepravedan i samovoljan? Je li ga moguće ispuniti?

Dok je "Sotonin lukavo smišljeni plan" da "lažno prikaže Božji karakter kao samovoljan, strog i neumoljiv" (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, sv. 5, str.738), Kristova je namjera da pokaže svijetu da je Bog ljubav i da je Njegov Zakon pravedan.

Isus je s tom namjerom došao na ovaj svijet. Njegov život, služba, raspeće, uskrsnuće i drugi dolazak dio su Božjeg vječnog plana "jer će on izbaviti svoj narod od grijeha njegovih" (Matej 1,21; usporedite Efežanima 1,7-11) i uspostaviti će svoje kraljevstvo zauvijek (Otkrivenje 11,15; 20,7-10; 21,1-5).

Razmislite: Svaki kršćanin "treba vidjeti kako ova velika borba prožima svaki stupanj ljudskog iskustva; kako i on sam u svakom svom životnom djelu otkriva ili jednu ili drugu od ove dvije suprotne pobude; i kako, želio to ili ne, on čak i sada odlučuje na čijoj će se strani naći u ovom sukobu" (Ellen G. White, *Odgoj*, str. 171).

Pitanja za razgovor: Neka jedan član u razredu pročita gore navedenu tvrdnju. Potom zamolite članove razreda da protumače kako ovaj svemirski sukob dopire do njihovog života, uključujući osobne borbe s kojima se suočavaju.

II. Kristova pobjeda u sukobu

(Prisjetite se u razredu teksta u 1. Ivanovoj 3,8.)

Apostol Ivan, koji je najduže promatrao dinamiku velike borbe, ova-ko ju je sažeo: "Tko počinja grijeh, od đavla je, jer je davao grešnik od početka. Sin se Božji pojavio zato da uništi đavolska djela." (1. Iva-nova 3,8) Sukob je započeo Sotona (Otkrivenje 12,7) i on mora završiti uništenjem Sotone. Nije bilo i nema drugog načina. Stoga je i Druga Osoba Božanstva uzela ljudsko obličje živeći životom pobjede nad svakom kušnjom koju je Sotona postavio. Konačno, pobijedio ga je na križu davanjem svojeg života u otkup za grijeh (Marko 10,45; Kološa-nima 2,13-15), čime je otrgnuo čovječanstvo iz đavolskih pandži. Pa-vaio stoga kaže: "Ali hvala Bogu koji nam daje pobjedu po našem Go-spodinu Isusu Kristu!" (1. Korinćanima 15,57)

Križ je najviši izraz božanske ljubavi i pravednosti. On otkriva, s jedne strane, Božju beskrajnu ljubav prema čovječanstvu (Ivan 3,16), a s druge nepromjenjivost Božjeg zakona. Ovaj izraz ljubavi i pravedno-sti na križu samo je srce Evanđelja pred kojim Sotona i njegovo kra-ljevstvo ostaju poraženi. A poraz ostaje zapečaćen zauvijek Kristovim uskrsnućem.

Razmislite

1. Zašto je križ bitan za Kristovu pobjedu u velikoj borbi? Spome-nimo na koje je načine Sotona pokušao osujetiti Božji plan i osigurati pobjedu u velikoj borbi.

2. Koliko ova borba između dvaju kraljevstava bjesni u ljudskim srcima danas?

III. Doživite Kristovu pobjedu.

(Prisjetite se u razredu teksta u Efežanima 6,12.)

Neposredno uoči Getsemanija, Isus je rekao Petru: "Šimune, Ši-mune, pazi, sotona je dobio dopuštenje da vas može rešetati kao pše-nicu, ali ja sam molio za te da tvoja vjera ne malakše." (Luka 22,31.32) Ove se riječi ne odnose samo na Petra, već na sve učenike. Sotonina je namjera da nas odvuče od Božjeg kraljevstva i učini plijenom svojih lukavih zamisli. Tako je velika borba ne samo nevidljivi sukob između dobra i zla, već velika realnost u našem svakidašnjem životu. Svaki Kristov učenik meta je Sotoninih prijevornih planova, ali je ujedno i predmet Kristove ljubavi i iskrenih molitava.

"Mnogi smatraju da ova borba između Krista i Sotone nema neko posebno značenje za njihov život; za njih je ona nevažna. Međutim, u području svakog ljudskog srca ova se borba ponavlja." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 80)

Pavao ovo naziva našim duhovnim ratom. Budući da smo uključeni u borbu za našu dušu, upućen nam je poziv: “Budite jaki u Gospodinu i njegovoj silnoj moći”, i: “Obucite se u bojnu opremu Božju da se možete suprotstaviti đavolskim napadima!” (Efežanima 6, 10-11). Pobjeda u kršćanskom životu počinje sigurnom i jasnom vezom s Isusom.

Pitanja za razgovor: Pročitajte tekstove u Efežanima 6,14-18 i 2. Korinćanima 10,3-5. Razgovarajte o tome kako nam je Bog omogućio da se borimo protiv sila zla i da živimo pobjedničkim životom.

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Krist je “znao da će život Njegovih vjernih učenika biti sličan Njegovom, nizu stalnih pobjeda” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 565).

Za razmišljanje

1. Kako život kršćanina može biti sličan Kristovom — “niz neprekidnih pobjeda”? Koje uvjete trebamo ispuniti da bismo postigli to stanje?

2. Govoreći o svojem pobjedničkom životu, Isus je rekao: “Jer se približuje knez ovoga svijeta. On protiv mene ne može ništa.” (Ivan 14,30) Što trebamo učiniti da bismo i mi to mogli izjaviti?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Put prema duhovnoj pobjedi i rastu ispunjen je mnogim Sotoninim zamkama i tu trebamo biti na oprezu. Pavao nas poziva da budemo oprezni i upućuje nam savjet: “Održite se! Budite jaki! Stanite! Opašite se! Molite se! Obucite se!” (Efežanima 6, 10-17)

Aktivnost: Zamolite članove razreda da iznesu vlastita iskustva o tome kako su im ovi savjeti pomogli da zadobiju pobjede u duhovnim bitkama.

Odmor u Kristu

Ključni tekst: Matej 11,28.

Učenik će

Znati: Prepoznat će u Isusu spasonosni odmor.

Osjećati: Doživjet će spasonosni subotnji odmor.

Činiti: Svetkovat će radosno subotnji odmor.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Prepoznajte u Isusu spasonosni odmor.

A. Koji su uzroci nemira i umora?

B. Kakav odmor Isus nudi? Je li taj odmor sveobuhvatan?

C. U čemu je razlika između jarma koji mi nosimo i jarma koji nudi Isus?

II. Osjećati: Doživite spasonosni subotnji odmor.

A. Na koji je način odmor koji Isus nudi povezan sa subotom? Kako su idealni i pravi smisao Isusovog nauka iskrivili vjerski vođe Njegovog vremena?

B. Kako je povezana Isusova ponuda za odmor s raznim teretima koje nameće ljudska predaja o svetkovanju subote?

C. Kako se Isus koristio Biblijom kad je odgovarao na pitanja o pravom svetkovanju subote? Zašto je oslanjanje na Bibliju naša najbolja obrana?

III. Činiti: Svetkujte radosno subotnji odmor.

A. Na koji je način subota znak spasonosnog odmora?

B. Kako možemo doživjeti radost spasenja i subote? Kako ovo iskustvo utječe na druge ljude?

Sažetak: Ako se svetkuje u pravom duhu, subota je snažno iskustvo koje slavi naše stvaranje, spasenje, vječni mir i vezu s Isusom.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 11,28-30; 12,8.

Ključno načelo duhovnog rasta: Mnogi vjernici kažu: “Čini ovo. Nemoj činiti ono.” Na taj način definiraju spasenje u odnosu na ono što se mora, a što ne smije činiti. Ali Isus kaže: “Dodite.” “Dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti.” (Matej 11,28) Spasenje od grijeha i odmor od svih tereta nalazi se ne u onome što činimo, već u Isusu i samo u Njemu. Na osnovi onoga što je postigao na križu, samo On može uputiti sveobuhvatan poziv: “Dodite k meni i ja ću vas okrijepiti.”

Samo za učitelje: “Povjeri Jahvi svoju brigu, i on će te pokrijepiti: neće dati da ikada posrne pravednik.” (Psalam 55,22) Iako priznaje da život donosi tugu i terete, Sveto pismo nas uvjerava da je Božja briga za nas dovoljna da nas održi i nosi kroz sve teškoće. Zamolite članove razreda da pročitaju svoj omiljeni odlomak iz Pisma koji im donosi utjehu kada prolaze kroz teškoće.

Uvodni razgovor: Matej 11,28-30. “Tim riječima Krist govori svakom ljudskom biću. Znali te ili ne, svi su umorni i natovareni. Svi su pritisnuti teretima koje samo Krist može ukloniti. Najteži teret koji nosimo jest teret grijeha. Kad bismo bili ostavljeni da sami nosimo ovaj teret, on bi nas uništio. ... On nas poziva da bacimo sve svoje brige na Njega; jer nas nosi na srcu.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 262,263)

Pitanje za razgovor

Na koji je način Kristovo nošenje naših grijeha povezano s uklanjanjem našeg tereta koji nema veze s grijehom?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Kao dijete, John je ostajao spavati u vrijeme kad je njegov otac izlazio iz kuće. Nakon dugih sati napornog i iscrpljujućeg rada u tvornici, otac se pred sumrak vraćao kući. Johnova majka je imala spremnu posudu vode, zagrijanu na peći na drva. On bi se okupao i za kratko vrijeme našao s obitelji na okupu. Tada bi imali bogoslužje, a potom je uslijedila oskudna večera. Našavši ljubav u toj toploj vodi, obiteljskom zajedništvu i večeri, otac bi osjetio olakšanje od mukotrpnog tjelesnog rada. Nakon napornog rada slijedio je odmor i sladak san. Tako je izdržao trideset godina jer je volio svoju obitelj i osjećao je svaku večer olakšanje zato što je znao da će zauzvrat dobiti

ljubav. “Ljubav je strpljiva” (1. Korinćanima 13,4-7), napisao je Pavao, veliki poznavatelj Zakona i najistaknutiji zagovornik milosti. Put do odmora počinje s milostivim Bogom.

Naša pouka govori o (1) odmoru koji jedino može pružiti Isus, (2) o trajnom simbolu tog odmora i (3) o radosti kojom proslavljamo taj odmor.

Biblijski komentar

I. Odmor koji može pružiti jedino Isus

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 11,28-30.)

Tekst u Mateju 11, 28-30 sažima ono o čemu govori cijelo evanđelje. Naši tereti, Spasiteljev poziv, Njegov odmor i kretanje od nemira do trajnog odmora, sve je detaljno opisano.

Najprije moramo doći k Isusu. Jedino On ima protuotrov za najveći teret čovječanstva — teret grijeha. Svidalo se to nama ili ne, moramo se suočiti s činjenicom da osim Krista nema lijeka za grijeh. S grijehom mi smo bespomoćni, beznadni i teško opterećeni. Što se više pokušavam spasiti od grijeha, dublja je tragedija nemira. Grijeh nije zdravstveni problem, profesionalna deformacija, obmana sredine, čak ni moralni neuspjeh. Grijeh je pobuna protiv Boga i samo Bog može osigurati rješenje za taj problem. On ga je osigurao u Isusu koji je rekao: “Dodite k meni.” Poziva nas da se identificiramo s Isusom — da poneseo Njegov križ, Njegovu milost, Njegov put i Njegov jaram.

Odmor koji nam nudi Isus nije poziv na lak život pun zadovoljstva; umjesto toga to je zamjena jarma — od jarma samopravednosti do ponuđene sile Kristove pravednosti; od porobljivačkog jarma legalizma do Božje milosti koja oslobađa. To izbavljenje i oslobođenje čine jaram otkupljenog života smirenim u poslušnosti i radosnoj službi. Povrh svega, Isus nas poziva da budemo Njegovi učenici: “Učite od mene.” Jedna od važnih lekcija koju trebamo naučiti jest da Njegov odmor nije šala. To je stvarno iskustvo urezano u velikom simbolu prigodom stvaranja i otkupa.

Razmislite: Biblija često prikazuje Zakon kao dar radosti i miline. U Psalmu 119 osam puta se spominju radost i milina koje se mogu naći u Zakonu (redci 24.35.47.70.77.92.143.174). Izaija 58,13 proglašava subotu “milinom”, “dan Jahvi posvećen”. Isus kaže da je Zakon nepromjenjiv (Matej 5,17-18). Pavao ukazuje na unutarnjeg čovjeka koji se raduje Božjem zakonu (Rimljanima 7,22). Bez obzira na sve ove tvrdnje o Zakonu, kako on postaje teret?

II. Subotnji odmor

(Prisjetite se u razredu tekstova u Postanku 2,1-3; Izaiji 66,22-23.)

Isus koji nudi odmor onima koji su “umorni i opterećeni”, kaže za sebe da je “gospodar subote” (Matej 11,28; 12,8; Marko 2,27-28) — dar odmora ima podrijetlo u stvaranju i ostat će na novom nebu i zemlji (Postanak 2,1-3; Izaija 66, 22-23). Subota nas povezuje sa Stvoriteljem, poziva nas da proslavimo radost života i zauvijek priznamo da život i spasenje ne dolaze kao rezultat našeg rada, već kao dar Božje milosti. Onaj koji je stvorio nas, stvorio je i subotu. On se odmarao u taj dan, posvetio ga i zapovjedio nam da ga držimo svetim, kako bismo se zauvijek podsjećali da mir možemo naći jedino u Njemu. Subota simbolizira da smo u Isusu oslobođeni od ropstva i tiranije grijeha i u Njemu smo prihvatili i poštujemo svetost odmora, bogoslužja i zajedništva.

Razmislite: Ako Postanak 2,1-3 i Izlazak 20,8-11 proglašava Božje djelo stvaranja razlogom za svetkovanje subote, Ponovljeni zakon 5,15 oglašava Njegovo djelo otkupljenja dodatnim razlogom od velikog značenja. Svetkovanje subote trajan je podsjetnik da naš život, naš odmor od ropstva i naša budućnost na novoj Zemlji nisu naša odluka, već Božja. Dahom Božjim smo stvoreni, krvlju Isusovom smo spašeni. Subotnji odmor nas poziva da obožavamo Stvoritelja i Spasitelja.

Pitanje za razgovor

Kako onda trebamo razumjeti Isusovu tvrdnju da je On Gospodar subote (Matej 12,8)?

III. Odmor koji obnavlja

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 12,9-14.)

Farizeji su optužili Isusa za kršenje subote zato što nije prekorio učenike kada su trgali klasje i jeli u subotu (Matej 12,2), i zato što je liječio u subotu (Matej 12,9-14; Luka 6,6-11; Marko 3,3-6; Ivan 5,1-16). Isusov odgovor je u svakom slučaju u skladu sa značenjem subote: njezino značenje ne leži u legalističkom poštovanju Pisma, već u uzdizanju načela spašavanja života i činjenju dobrih djela koja veličaju Boga. Farizeji su bili opsjednuti legalizmom, a Isusova briga bila je milost na djelu. Ni tvrdokornost ni samovolja neće proći ispit milosti. Ellen G. White kaže: “Bog ne može ni za trenutak zadržati svoju ruku, jer bi čovjek klonuo i umro. Tog dana i čovjek mora raditi. Životnim se potrebama mora odgovoriti, bolesni se moraju njegovati, oskudica se siromašnih mora ublažiti.” (*Isusov život*, str. 155)

Pitanja za razgovor

1. Farizejima koji su pitali je li zakonito liječiti u subotu, Isus je odgovorio da je dopušteno činiti dobro subotom (Matej 12,9-14). Farizeji su potom izišli i donijeli odluku da Ga ubiju. Koja je razlika između ljubavi koja spašava i legalizma koji ubija?

2. Što znači rečenica: "Ljubav je ispunjeni Zakon" (Rimljanima 13,10)?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Neki tvrde da nas je Isus oslobodio obveze svetkovanja subote. Ali time što ju je osobno svetkovao (Luka 4,16), Isus je jasno potvrdio neprijepornu narav subote kao dan za sastanak s Bogom. Njegov primjer potvrđuje da je Bog odvojio subotu kao posebno vrijeme za zajednicu sa svojim narodom.

Pitanja za razgovor

U kontekstu gore rečenog, razgovarajte o sljedećem:

1. Kako uspomena na stvaranje i otkupljenje može postati legalističko ropstvo?

2. Koji je smisao Izaijinog poziva da subotu smatramo milinom (Izaija 58,13-14)?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Pouka za ovaj tjedan govori o dva iskustva u kršćanskom životu. Prvo je dolazak Isusu koji nam daje odmor i spasenje. Drugo je proslavljanje odmora u vremenu svetkovanjem subote. Potaknite razred na neku vedru aktivnost, kao što je sljedeća:

Aktivnost

1. Neka razred ili zbor otpjeva pjesmu "Sve brige naše nestaju" (*Kršćanske himne*, br. 70) ili neku sličnu. Neka učenici iznesu u razredu kako su pronašli odmor u Kristu.

2. Zamolite članove da podijele svoje prvo iskustvo svetkovanja subote i što je ono značilo za njih.

Bog Židova i pogana

Ključni tekst: Matej 14,33.

Učenik će

Znati: Razumjet će da je Krist Božji Sin i Gospodar svega.

Osjećati: Doživjet će Kristovu silu.

Činiti: Upoznat će ljude u potrebi s Kristom.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Isus je Božji Sin i Gospodar svega.

A. Što Isus kao Božji Sin čini za nas?

B. Ako je Isus Gospodar svega, što to obuhvaća? Što se time podrazumijeva?

C. Koja je Isusova uloga u otkupljenju kao Sina Božjeg i Gospodara svega?

II. Osjećati: Doživite Kristovu silu.

A. Na koji način Kristova prisutnost utječe na sve aspekte u životu?

B. Ako Isus nije Gospodar svih aspekata u životu, može li biti Gospodar samo nekih?

C. Kristova žrtva nas ne oslobađa odgovornosti. Kako i zašto? Koje su to odgovornosti?

III. Činiti: Upoznajte druge s Isusom.

A. Zašto je važno upoznavanje drugih s Isusom? Kako to činimo?

B. Na koji način svjedočenje poboljšava naš život?

Sažetak: Isus je Božji Sin i Gospodar svega. On je sasvim dovoljan da zadovolji svaku ljudsku potrebu. S obzirom na to, naš pogled treba biti stalno i po svaku cijenu uprt u Njega.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 14,12.

Ključno načelo duhovnog rasta: Smrt Ivana Krstitelja slomila je srca učenika i bacila ih u očaj. Put u budućnost izgledao je mračan i neizvjestan; Ivanovi učenici učinili su jedinu stvar koja je bila moguća: “Dodoše ... i javiše Isusu.” (Matej 14,12) Kada život izgleda beznađan i samoća postaje naš trajni pratilac, kada izdaja vreba iz neočekivanih krugova i smrt lebdi nad nama, ili kada nam prijete oskudica, što možemo učiniti? Pouka nas podsjeća: Idite k Isusu. Povjerite Mu dobre i loše vijesti. Život ima neograničene mogućnosti kada se obratimo Izvoru života.

Samo za učitelje: Tekst u Mateju 14,1-12 iznosi nam tragičnu priču. Razmotrite u razredu kako sudionici događaja otkrivaju tragičan životni spektar — od uzvišene pravednosti do najniže točke grijeha. Prvo, tu je Ivan Krstitelj, neustrašivi prorok, koji grijeh naziva pravim imenom. Zatim Herod Antipa, koji je izgubio svaki osjećaj za moral i ljudske vrijednosti i navodi ženu svojega brata da mu se pridruži u grijehu. Treće, tu je Herodijada koja je žrtvovala osjećaj morala i dostojanstvo materinstva na oltaru požude. Na kraju, tu je Saloma koja je postala pijun u pokvarenoj igri.

Pitanja za razgovor

1. Tekst u Marku 6,20 kaže da je Herod priznao da je Ivan “pravedan i ... posvećen” i on ga je “rado slušao”. Čak je “nemoćno pokušavao raskinuti lanac strasti koji ga je sputavao” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 163). Što sprečava Heroda da pogazi svoju savjest?

2. “Nije ti dopušteno imati je.” (Matej 14,4) Jedna takva izjava Ivana Krstitelja bila je dovoljna da nazove grijeh pravim imenom. S grijehom se ne može pregovarati: zašto ga moramo odbaciti ili čekati plaću za njega (Rimljanima 6,23)?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: “A oni što bijahu u lađici padoše preda nj ničice, govoreći: ‘Ti si uistinu Sin Božji!’” (Matej 14,33) Ovo obožavanje i priznanje pokazuje da su učenici počeli razumijevati Isusovu božansku narav i poslanje. Naša pouka poziva nas da upoznamo Isusa kao Gospodina svega, kao Sina Božjeg koji ruši zidove.

Biblijski komentar

I. Isus Gospodar svega

(Prisjetite se u razredu tekstova u Mateju 14,13-21; 15,32-38.)

Kad je nahranio 5000 i 4000 ljudi, Isus je pokazao suosjećanje prema narodu (Matej 14,14; 15,32). Grčka riječ za suosjećanje označava emociju koja pokreće čovjeka da djeluje iz najvećih dubina svojeg bića. Ona se pojavljuje još trinaest puta u evanđelju, uvijek u vezi s Isusovom službom (Matej 9,36; 14,14; 15,32; 18,27.33; 20,34; Marko 1,41; 5,19; 6,34; 8,2; 9,22; Luka 7,13; 10,33; 15,20). Kod Isusa suosjećanje nije pasivno sažaljenje, već ljubav, aktivno hranjenje gladnih, briga za bolesne, iscjeljivanje slomljenog srca, pa čak i uskrisivanje mrtvih. U svakoj ljudskoj potrebi Isus je vidio priliku da u ljudima probudi svijest da je Bog ljubav, da je brižan i pristupačan, za razliku od grčke kulture gdje su bogovi neosjetljivi i ne zanimaju ih ljudske potrebe. Čudo umnožavanja hrane pokazuje da propovijedanje Riječi ne zanemaruje brigu za ljudske potrebe. Ali brižnost ne smije preusmjeriti evanđelje u društvenu revoluciju, pri čemu bi potrebe tijela imale prioritet nad imperativom duše. Isus je dobro znao da "ne živi čovjek samo o kruhu" (Matej 4,4), ali je također bio osjetljiv na činjenicu da je kruh bitan za život: On "naredi svijetu" (Matej 14,19) da sjednu kako bi bili posluženi. Tekst u 6. poglavlju Evanđelja po Ivanu iznosi prekrasnu usporedbu prema kojoj duša ne može živjeti bez Krista, Kruha života, kao što tijelo ne može živjeti bez kruha (redak 35).

Druga je značajna činjenica da je u prvom čudu bilo nahranjeno 5000 i više Židova koji su za Pashu išli u Jeruzalem, a u drugom 4000 i više bili su neznabošci na području Dekapolisa. To znači da je Isusova služba bila sveobuhvatna — brinuo se za Židove i za neznabošce. On je Gospodin svih ljudi, kod Njega se pojavljuje novo čovječanstvo bez židova i podjela (Efežanima 2,14.15).

Pitanja za razgovor

1. Učenici su bili "zadivljeni" Isusovom zapovijeđu da mnoštvu podijele hranu. Zašto ljudi stalno sumnjaju da je "Bogu sve moguće" (Matej 19,26)?

2. Koje mjesto zauzimaju čuda u jačanju naše vjere?

II. Isus Božji Sin

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 14,22-33.)

Kada je more nemirno i baca brod tamo-amo, život postaje borba i preplavljuje nas strah. Ali Isus je uvijek tu da nam pomogne i spasi nas. Isus je dao zastrašenim učenicima formulu za trostruko održanje vjere: "Odvazni budite! Ja sam, ne bojte se!" (Matej 14,27) Između poziva

da se ne bojimo, da budemo hrabri i savjeta da se ne plašimo, stoji Isusovo “Ja Jesam”. Na grčkom *ego eimi*, “Ja Jesam”, ime je kojim se Bog objavljuje i vrlo često se javlja. Kad je s nama Ja Jesam, goreći grm ne sagorijeva, Kruh života zadovoljava sve naše potrebe, Svjetlo svijeta nas drži podalje od tame, Vrata nam omogućuju ulazak u kraljevstvo, Dobri Pastir nam daje vječnu sigurnost, a mi smo loze na pravom Trsu (Izlazak 3, 2-15; Ivan 6,35; 8,12; 9, 5; 10,9.11; 11,25; 15,1). Krist kaže nama, kao što je rekao učenicima one olujne noći: “Odvajni budite! Ja sam, ne bojte se!”

Hodanje stazom učenja bez straha zahtijeva od učenika da imaju usmjeren pogled na Ja Jesam. Međutim, Petar se pokolebao. Pogled je skrenuo s Isusa na bučni vjetar i “uplašio se” pa je počeo tonuti. Ipak je povikao: “Spasavaj, Gospodine!” Takav krik nikad ne ostaje bez odgovora.

Pitanja za razgovor

Petar je često govorio i djelovao impulzivno. Pa ipak, čak i u nesreći, znao je gdje će zatražiti pomoć. Prisjetite se nekih slučajeva u Petrovom životu i razgovarajte o tome što redak u Hebrejima 12,2 znači u stvarnom životu.

III. Isus: Rušenje zidova

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 15,21-31.)

Puno prije nego što je uskrsli Isus zapovjedio svojim učenicima: “Idite i učinite sve narode učenicima mojim” (Matej 28,19), po prvi put je prešao židovski teritorij i otišao u tirske i sidonske krajeve. U susretu s Kanaankom, Isus je pokazao da Njegovo Evanđelje obuhvaća cjelokupni ljudski rod.

Žena je prišla Isusu jer je tražila izlječenje svoje kćeri koju je opsjeo demon. Usprkos svim okolnostima koje joj nisu išle na ruku (žena, poganka, obraća se Židovu), obratila se Isusu jedinim sredstvom koje je imala ne u ruci, već u srcu. Prvo, ona je voljela svoju kćer. U rimskoj i grčkoj kulturi ženska djeca nisu smatrana prednošću. Djevojka koju je opsjeo demon bila je u još gorem položaju. Ipak, ova je majka pokazala da je svako dijete, muško ili žensko, zdravo ili bolesno, oštromno ili ne, dragocjen dar od Stvoritelja. U svojoj potrazi za lijekom, majka je došla na pravo mjesto: k Isusu.

Drugo, imala je vjeru. Prepoznala je Isusa kao Gospodina i kao Sina Davidovog — imala je dovoljno vjere da baci svoje terete Mesiji pred noge. Ali Isusov odgovor djeluje grubo: “Nije pravo oduzeti kruh djeci i baciti ga psićima.” (Matej 15,26) Onda je uslijedila odlučnost zasnovana na molitvama vjere: “Neću te pustiti dok me ne blagosloviš.”

(Postanak 32,27) Kanaanka tada oblikuje svoju vlastitu “Jakovljevu” molbu: “Hvala Ti, Gospodine, što se prema meni ne odnosiš kao prema psu litalici, s ulice, već kao *kunarion*, psu ljubimcu djece u kući. Dopusti mi da budem *kunarion*. Ne tražim kruh, već samo ove mrvice.”

Isus je pozdravio taj skromni pothvat kao čin velike vjere. A vjera donosi pobjedu. Taj potez od ljubavi do vjere u ozdravljenje poruka je svim naraštajima koji dolaze da za Krista ne postoje granice ni na zapadu ni na istoku.

Pitanje za razgovor

Koje prepreke u crkvi trebate prevladati radi širenja Evanđelja?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Pročitajte u razredu sljedeći tekst i razgovarajte o pitanju koje slijedi: “Najveća potreba svijeta je potreba za ljudima... ljudima koji se ne boje nazvati grijeh njegovim pravim imenom, ljudima čija je savjest vjerna dužnosti kao magnetska igla polu, ljudima koji će stajati na strani pravednosti makar se nebo srušilo.” (Ellen G. White, *Odgovj*, str. 49,50)

Pitanje za razmišljanje

U ovom svijetu punom kompromisa, poluistina i otvorenog grijeha, nimalo različitom od vremena Ivana Krstitelja i Heroda — kako se može ispuniti “najveća potreba svijeta”?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Ovaj smo tjedan naučili važnu lekciju o ljubavi i Isusovoj dovoljnosti.

Aktivnost

U vašoj društvenoj zajednici sigurno ima puno ljudi koji su u nekoj potrebi: gladni, emocionalno iscrpljeni, usamljeni, bolesni itd. Neka vaš razred prepozna neke od tih potreba i napravi plan kako ih ublažiti.

Petar i kamen

Ključni tekst: Matej 16,15.

Učenik će

Znati: Razlikovat će pravo značenje Kristovog mesijanskog identiteta i Njegov praktični utjecaj na svakidašnji život vjernika.

Osjećati: Vatreno će željeti dinamičan odnos s Mesijom koji omogućava da Njegova nebeska sila teče kroz njega.

Činiti: Poduzet će korake da sruši iskrivljenu predodžbu o Isusu i na taj Mu način dopustiti da potpunije živi u njemu.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Razvijanje jasne slike o Isusovom identitetu

A. U čemu je značenje Isusovog ispunjenja zavjetnog obećanja kojim je najavljen Mesija?

B. Zašto se Krist prikazuje slikom stijene?

C. Na koji je način preobraženje potvrdilo učenicima Kristov pravi identitet?

II. Osjećati: Iskusiti Kristovu čudotvornu silu koja proizlazi iz pravilnog razumijevanja Njegovog identiteta

A. Kako pogrešno razumijevanje Isusovog identiteta može ograničiti Njegovu sposobnost da nas osnaži?

B. Kako nam neobična iskustva Božje moći pomažu u potvrđivanju Božjeg identiteta?

C. Kako možemo pobijediti kušnju da upravljamo životnim prilikama, umjesto da imamo povjerenje u Isusa?

III. Činiti: Poduzmite korake kako biste dopustili Stijeni (Isusu) da vodi vaš život

A. Na koji način možemo izbjeći kušnju da prilagođavamo Isusa našim potrebama, ograničavajući na taj način Njegovu moć da nas mijenja?

B. Što je izjava: “Ti si Krist”, značila Petru? Što ona znači nama danas?

Sažetak: Poznajući Kristov identitet, možemo postati kao Isus.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 16,15.

Gljučno načelo duhovnog rasta: Pravilno razumijevanje Isusovog identiteta omogućuje nam da potpunije iskusimo Njegovu silu u svakidašnjem životu. Ako vjerujemo da je bio samo prorok ili rabin, ograničili smo ono što Isus može učiniti preko nas.

Samo za učitelje: Kada netko izgubi ono što doprinosi njegovoj percepciji samog sebe, često kažemo da proživljava “krizu identiteta”. To može biti gubitak posla, bračnog druga, roditelja, obiteljskog okruženja i sl. Pitanje “tko sam ja” temelj je za izgradnju odnosa, planova za budućnost i još mnogo toga.

Naša pouka započinje približavanjem Isusove ovozemaljske službe kraju. Uskoro će Njegovi učenici predvoditi Božje djelo, ali bez Kristove tjelesne prisutnosti. Isus zna da njihov uspjeh ovisi u velikoj mjeri o razumijevanju Njegovog identiteta. Je li On prorok kao Jeremija ili Izaija? Ili je radikalni rabin? Je li luđak ili fanatik koji halucinira? Ili je prosvjetljeni učitelj koji pokušava proširiti svoju samospoznaju i podići mjerila društvene etike? Ili je više od svega što su prethodno iskusili, utjelovljeni Bog? Zaključak koji su ovi učenici donijeli duboko je utjecao na njihovu sposobnost da izvrše svoje nebesko poslanje. Zaključak koji donesu suvremeni vjernici, također će utjecati na njihovu sposobnost da učine isto.

Pitanja za razgovor

Katkad čujemo kako jedan bračni drug kaže: “To nije žena kojom sam se oženio”, ili obrnuto. To znači da je pravi identitet bračnog druga bio sakriven prije braka ili da su se karakter i osobnost te osobe promijenili. Koliko je teško izgraditi trajni odnos s ljudima ako u njihovom karakteru i identitetu ima puno neizvjesnosti? Koliko bi pouzdan bio vaš vječni odnos s Isusom da niste sigurni u Njegov identitet?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Crkva je čvrsto sagrađena na sigurnim temeljima Isusa Krista. Utješna je spoznaja da mijenjanje ljudskog mišljenja, nepouzdanost ljudskog karaktera i životni uspjesi ne mogu zamijeniti tu sigurnost. Kristova se Crkva prije svega identificira s Isusom Mesijom. Ljudski skandali štetili su njezinom ugledu, neosjetljivi članovi narušavali su njezin sjaj, a pojedine pogreške unazadile su njezin na-

predak. Kristova Crkva, međutim, stupa kroz povijest nadživljavajući svoje protivnike i skeptike koji su bahato predviđali njezin pad. Isusova usporedba o dva graditelja ovdje nalazi divnu primjenu. Mudri ljudi grade na temeljima čvrste stijene. Nerazumni ljudi grade na nestalnom pijesku, što neizbježno donosi negativne rezultate. Ali onoga čiji je život čvrsto sagrađen na Stijeni, Isusu, ne može srušiti Sotonin utjecaj.

Biblijski komentar

I. Čvrst temelj

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 16,17-20.)

Izraz “ova stijena” različito se tumači. Rimokatolici tvrde da je Petra (grč. *petra*) Krist osobno prozvao stijenom. Njihov dokaz izveden je iz činjenice da je Isus dodijelio taj nadimak Šimunu koji, tvrde oni, pokazuje Kristovu namjeru da Petar bude temelj Njegove Crkve u povelju. Tako njihova doktrina apostolskog naslijeđa dodjeljuje Petru mjesto prvog pape kojeg je Isus osobno imenovao.

Protestantski tumači, međutim, imaju sasvim drugačije gledište. Općenito govoreći, njihovo se tumačenje fokusira u drugom smjeru. Jedni tumači smatraju da se “kamen” odnosi na Petrovo priznanje istine da je Isus Krist (Sin, Pomazanik Božji) i da će na tom priznanju Isus graditi svoju Crkvu. Ostali tumači tvrde da stijena na koju se Krist poziva nije Petrovo priznanje, već Isus osobno. Slikovitošću ove naracije Krist je na duhovit način predstavio sebe kao Zaglavni kamen na kojem će Božja crkva biti osnovana. Možda je Isus rekao pokazujući prema Petru: “Ti si stijena”, i odmah uperio prst u sebe dodavši: “Na toj ću Stijeni (pokazujući na sebe, Krista) sagrađiti Crkvu svoju.” (U usporedbi s Kristom svaki ljudski temelj izgleda klimavo.)

Biblijski dokazi ne idu u prilog katoličkom tumačenju imajući u vidu gore navedene tvrdnje. Na primjer, Petar nikad sebe ne naziva zaglavni kamenom, ali Krista naziva (Djela 4,8-12; 1. Petrova 2,4-8). Na drugim se mjestima (Luka 20,16-18; Matej 21,40-42), bilježi da je Isus upotrebljavao izraz zaglavni kamen nedvosmisleno ukazujući na sebe. Hebrejska predaja često uspoređuje Boga sa stijenom (na primjer Postanak 49,24; Ponovljeni zakon 32,4.15.30.31; 1. Samuelova 2,2; 2. Samuelova 22,47; 23,3; Psalam 18,46; 31,2.3; Psalam 61,2; 62,2-7; 71,3; 78,35; 89,26; 92,15; 94,22; 95,1; Izaija 17,10; 44,8; Habakuk 1,12). Pavao kao i Petar poistovjećuje Isusa sa stijenom u metaforama i usporedbama (Rimljanima 9,31-33; 1. Korinćanima 10,4). S obzirom na te dokaze, puno je vjerojatnije da je Krist ukazivao na sebe govoreći o zaglavnom kamenu. Isus, Sin Božji, bio je temelj na kojem će biti sagrađena Božja crkva.

Pitanje za razgovor

Kakvi bi se opasni zaključci mogli izvesti iz tvrdnje da ljudi mogu zamijeniti Krista u ulozu čvrstog temelja Crkve?

II. Potvrda

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 17,1-9.)

Mojsije stoji na prvom mjestu među starozavjetnim osobama u judaizmu. Preko Mojsija je objavljen božanski zakon koji sveobuhvatno uređuje hebrejski način života. Mojsije je čudesno došao u Božju prisutnost i ostao živ. Mojsijevi spisi, Tora (Petoknjžje) uramljuju svaki dan život Izraelaca. Mojsije je oslobodio izraelske robove od egiptaskog tlačenja, razdvojio more i učinio čuda. Biti pozitivno uspoređen s Mojsijem, među Hebrejima je bila velika pohvala.

Izvještaj o preobraženju sadrži nekoliko aluzija koje će suvremeni čitatelj vjerojatno propustiti, ali su one bile prepoznatljive židovskim čitateljima — o Božjoj slavnj samoobjavi pred Mojsijem na Sinaju.

(1) Šest dana u Mateju 17,1 aludiralo je na Izlazak 24,16, kada su oblaci obavili Boga prije Njegovog slavnog otkrivenja. (2) Isusova preobrazba lica ("blistanje/ozarenost") odražava Mojsijevu preobrazbu lica (zrači slavu), izazvanu izlaganjem Božjoj slavi (Izlazak 34,29). (3) Ilija i Mojsije doživjeli su Boga iz prve ruke na gori Sinaju (Izlazak 24,15-17; 1. o kraljevima 19,8-14). (4) Izraelci su na putovanju živjeli u šatorima, u divljini okruženi Božjom prisutnošću. (5) Božji glas je pozvao Mojsija iz oblaka, i Božji glas je potvrdio Isusa iz oblaka (usporedi Matej 17,1-9 i Izlazak 24,15-18). (6) Uplašeni učenici reagirali su kao stari Izraelci kad su se susreli s Bogom.

Ove aluzije snažno ukazuju na to da je Isus bio novi Mojsije ili možda čak budući Prorok kojeg je pretkazao Mojsije (Ponovljeni zakon 18,15).

U vrijeme duhovne tame, kakvo uvjerenje može nadvladati spoznaju da se Božja slava, nakon mnogo naraštaja, konačno vratila u službi Božjeg jedinorođenog Sina? Što je drugo moglo na bolji način potvrditi Kristov identitet, poslanje i božansku narav?

Pitanje za razgovor

Uz toliko mnogo dokaza koji potvrđuju Kristov identitet, kakve izgovore možemo pronaći za njihovo nepostojanje?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Svima nama su potrebni uzori, posebno kad smo mladi — netko s kim ćemo se identificirati. Naš slavni duhovni uzor, Isus Krist, privlači našu pozornost i odanost jer se identificiramo

s Njim. Jasno i precizno razumijevanje Njegovog identiteta bitno je da bismo se mogli identificirati s Njim. Kako to možemo postići?

Pitanja za razmišljanje

1. Kako vas razumijevanje vašeg osobnog identiteta može zaštititi od pripisivanja tog identiteta Isusu?
2. Kako pogrešno poznavanje Krista može biti duhovna prepreka?
3. Na koji način događaji poput Kristovog preobraženja produbljuju naše razumijevanje Njegovog identiteta?
4. Kako su vaši osobni duhovni susreti s Kristom produbili Njegovu razumijevanje?
5. Zašto se osobni dojmovi nikada ne koriste za određivanje Kristovog identiteta?
6. Kada bi Isus pitao vas tko je On, kako biste Mu odgovorili?
7. Kako verbalno priznavanje Kristovog identiteta učvršćuje naše duhovno putovanje?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Identifikacija s Isusom sama po sebi ne može utjecati na spasenje. Poznavanje Isusovog identiteta neće nas nužno pretvoriti u Isusove učenike. Svjesno odlučivanje na osnovi biblijske spoznaje Krista važno je sredstvo za obraćenje. Kristov identitet ne može se jasno razumjeti bez Kristovog djela spasenja i našeg stalnog posvećivanja Kristu.

Završna aktivnost: Podijelite sudionicima u razredu listove papira i recite im neka napišu odgovor na Kristovo pitanje: “što vi mislite tko sam ja?” Odgovori neka budu napisani na svakoj drugoj crti, ostavljajući u sredini jednu praznu. Kada završe opis, neka na praznoj crti dopune svoj odgovor opisom Kristovog karaktera. Odgovori trebaju utvrditi njihovu posvećenost nekom aspektu Kristovog identiteta.

Alternativna aktivnost: Ovu aktivnost možete izvesti bez pribora tako što ćete sudionicima postaviti izravno pitanje. Zamolite članove da daju pojedinačne odgovore o Kristovom karakteru. Neka objasne što za njih znači Njegov identitet.

Idoli duše

Ključni tekst: Matej 18,1.

Učenik će

Znati: Razumjet će kako Nebo mjeri veličinu za razliku od svjetovnih mjerila.

Osjećati: Osjetit će Božje priznanje istinske veličine i težit će za Njegovim priznanjem više nego za ljudskim pohvalama.

Činiti: Služit će ne tražeći ništa zauzvat.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Pravu veličinu određuje Kristov nauk, a ne ljudska mjerila.

A. Kako možemo znati kad su ljudska mjerila zamijenila nebeske zahtjeve?

B. Kako bi izgledala istinska veličina za razliku od zemaljske?

C. Koje karakteristike Isusovog načina života otkrivaju Njegovu veličinu?

II. Osjećati: Nebesko priznanje daleko nadmašuje zemaljsku nagradu.

A. Tijekom ranog djetinjstva roditeljsko priznanje je vrlo važno u usporedbi s drugim nagradama. Što to znači za našu vezu s nebeskim Ocem?

B. Kako Kristovi učenici mogu biti istinski skromni a da ne postanu ponositi na svoju poniznost?

C. Kako mogu vjernici dijeliti osjećaj istinske veličine s ostalim vjernicima? Što je s onima koji još uvijek nisu vjernici?

III. Činiti: Istinska veličina pokazuje se u poniznoj službi.

A. Zašto vjernici trebaju izbjegavati motivaciju za službu koja uključuje ljudsko priznanje?

B. Koje nenametljivo djelo možemo učiniti sljedeći tjedan koje će doprinijeti Božjoj veličini, a ne našoj?

Sažetak: Istinska veličina ne postiže se traženjem ljudskog priznanja, već poniznim traženjem Božjeg vodstva u kršćanskoj službi.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 18,1-4.

Gljučno načelo duhovnog rasta: Oni koji žele istinsku veličinu Božjeg kraljevstva, moraju biti kao mala djeca i svima služiti iz ljubavi.

Samo za učitelje: Naglasite u razredu da se prava veličina ne stječe privlačenjem pozornosti na sebe, već gledanjem na Krista i Njegova djela ljubavi.

Uvodna aktivnost: Osigurajte u razredu neki izvor svjetla (svijeću, baterijsku svjetiljku, sunčevo svjetlo) i nešto što reflektira svjetlo (ogledalo, retrovizor i sl.). (Da biste izveli ovu aktivnost bez vizualnih pomagala, zamolite razred da imenuje izvor svjetla i da ga opiše.) Onda postavite pitanje: “Što je važnije — izvor svjetla ili ono što ga reflektira? Kakvo značenje ima predmet koji reflektira svjetlo bez izvora svjetla? Koliko je taj predmet vrijedan bez svjetla?” Napravite duhovnu primjenu: “Tko je važniji, Krist ili učenici? Kakvu vrijednost imaju učenici bez Svjetla, Isusa Krista?”

Razmislite: Zašto je velik broj ljudi ravnodušan u vezi s postizanjem veličine?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Akademska nagrada, olimpijske medalje, građanska priznanja, vojne počasti i drugi ljudski trofeji odražavaju potrebu ljudi za uvažavanjem i priznanjem. Velika je ironija da se najveći čovjek koji je ikada živio “nije ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se nje lišio uzevši narav sluga i postavši sličan ljudima. Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu.” Filipljanima 2,7,8)

Možemo nabrojiti nekoliko uglednih zanimanja ili naslova koji potiču ambicije: “liječnik”, “znanstvenik”, “predsjednik”, “nobelovac”, “miss”, “glumac”, “sportaš”. “Kriminalac na električnoj stolici” nije. A ipak Kristov put do slave podrazumijevao je poniženje, patnju, nerazumijevanje, podsmijeh i na kraju smrt. Bez putovanja po svijetu, priznanja vlasti, vojnog položaja, akademske diplome, društvenog položaja ili materijalnog bogatstva, Krist je ostvario veličinu koja je bez premca u ljudskoj povijesti. Što vjernici trebaju naučiti iz Isusovog primjera?

Biblijski komentar

I. Biblijska veličina

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 18,1-4; 15-35.)

Proučavajući paralelne odlomke u Evanđelju po Marku i Luki, dobivamo dodatni uvid u Evanđelje po Mateju. Tekst u Marku 9,33-38 opisuje svađu među Kristovim učenicima o tome tko će zauzeti najveći položaj u Kristovoj vlasti. Kada ih Krist suoči s njihovim razgovorom, oni šute posramljeni onim što njihove ambicije govore o njihovom karakteru.

Lukino prepričavanje događaja (Luka 9,46-48) pokazuje da je Isus prepoznao ono što je potaknulo raspravu. Razumjevši jasno motive svojih učenika, Isus uzima anonimno dijete govoreći: “Ako ponovo ne postanete kao mala djeca, sigurno nećete ući u kraljevstvo nebesko. Dakle: najveći je u kraljevstvu nebeskom onaj koji se ponizi kao ovo malo dijete.” (Matej 18,3,4)

Ovo “postajanje kao djeca” dolazi od grčkog korijena *strephe*, što katkad znači “okretati se” i metaforički se koristi za obraćenje. Učenici su se u sebičnoj utrci za položajima udaljili od Kristovog kraljevstva. Bio je potreban trenutačni dramatični preokret da bi se Isusovim najbližim sljedbenicima pružili bilo kakvi izgledi za ulazak u Njegovo kraljevstvo. Oni su razmišljali o tome kako da se probiju na visoke položaje, a zapravo su radili na svojem padu.

Ono što slijedi još je jedan uvid u ostvarivanje istinske veličine. Opraštanje, kao i poniznost, sljedeći je Božji preduvjet za veličinu. Matej ukazuje na božanski preduvjet za spasenje. “Ako vi oprostite ljudima njihove pogreške, oprostit će i vama vaš Otac nebeski.” (Matej 6,14-15) Bez obzira na djelo, opraštanje nije upitno. Ubojstvo, preljub, pljačka, kleveta — svi značajni prijestupi moraju biti oprosteni ako dođe do iskrenog pokajanja. U suprotnom, uvrijeđeni pojedinac kaže: “Ova kaznena djela koja su učinjena protiv mene, veća su od mojeg prijestupa protiv Krista. Iako je oprosteno meni, ja ne trebam opraštati drugima.”

Razmislite: Zašto su opraštanje i poniznost uvjeti za postizanje istinske veličine u Božjem kraljevstvu? Što je Isus mislio kad je rekao da oni koji žele ući u Njegovo kraljevstvo moraju postati kao mala djeca?

II. Izgubljena ovca

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 18,1-4; 15-35.)

Krist počinje razgovor usporedbom o “izgubljenoj” ovci. Ova nesretna pogreška u nekim prijevodima suptilno premješta odgovornost s ovce. Na grčkom *planao* znači “lutati”, “zalutati”, “biti zaveden”. Takvi

su lutalice aktivni sudionici u svojem nestanku. Kad ključevi nestanu, oni nisu krivi. Ključevi nisu nikad dobili noge i odlutali. Gubitak ključeva je tuđa odgovornost. Kada neposlušna djeca nestanu prilikom kupnje u velikim trgovačkim centrima, ona su sama odlutala. Ona nose dio odgovornosti za svoj nestanak. Ovca u Kristovoj usporedbi prikazuje vjernike koji aktivno lutaju. Oni nisu bez krivnje. Ali Krist traži aktivne lutalice, radi prekovremeno da bi uspostavio prekinute odnose iako ne snosi odgovornost za njihove prijestupe.

Redci koji slijede ističu Kristovu ulogu u traženju vjernika. Nažalost, većina kršćana zanemaruje ove snažne riječi. U početku se zalutalom prilazi pojedinačno. Ako dođe do ponovne uspostave odnosa, dodatne radnje postaju nepotrebne. U slučaju da pojedinačni pristup ne uspije, zalutalom se približava mala skupina pojedinaca. Ako se uspješno obnovi odnos, dodatna akcija postaje nepotrebna. Međutim, ako se oba pokušaja pokažu neuspješnim, zalutali pojedinac suočava se s cijelom crkvom s nadom da će doći do povratka. Ako prijestupnik ostane pri svome, jedina mogućnost je isključenje.

Nakon ove slike Isus iznosi još jednu nezaboravnu usporedbu. Ilustrira značenje opraštanja sedamdeset puta sedam. Isus priča događaj u kojem je sluga na visokom položaju, koji je očito uspješno upravljao kraljevom riznicom, bio odgovoran za poveći manjak koji je uvelike prelazio mogućnost otplate. Uznemiren ovolikom zaduženošću, kralj prvo naređuje da se sluga proda zajedno s njegovom obitelji. Sluga preklinje za milost. Ispunjen suosjećanjem, kralj popušta.

Ovdje se odvija zanimljiva zamjena riječi koja se u prijevodu ne vidi. U 24. retku sluga koji duguje naziva se dužnikom (*opheiletos*). Međutim, kada je kralj sluzi oprostio, njegov manjak naziva kreditom (*daneion*) (27. redak). Kakva milost! Poslije, sluga kojem je oprošteno nailazi na drugog slugu koji mu duguje novac. Umjesto da umnoži milost koja mu je ukazana, ovaj čovjek zahtijeva hitnu otplatu i šalje drugog slugu u zatvor. Kada su ostali sluge prijavili ovaj postupak, kralj je ukinuo njegovo pomilovanje. Umjesto da ublaži kazneno djelo i upotrijebi riječ "kredit", kralj ponovno upotrebljava riječ "dug" (*opheilon*). Nesretni sluga je onda predan "mučiteljima" (grč. *basanistais* nije samo čuvar, kao što je navedeno u nekim prijevodima). Isus zaključuje da to vjernici mogu očekivati ako ne prošire iskreni oprost.

Razmislite: Zašto su izgubljene ovce krive za svoje lutanje? Kako usporedba o zlom kraljevom sluzi otkriva Božju milost i zahvalnost koju Mu i mi dugujemo za oprost naših grijeha? Kako dva različita izraza za dug u grčkom jeziku otkrivaju Njegov stav prema duši koja se kaje?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Stav samopravednosti koji pokazuju kršćani koji ne opraštaju, oblik je idolopoklonstva. Bogati mladić u Mateju 19 gleda na svoj moralni dosje i izvanrednu financijsku snagu kao na idole. Drugi obožavaju svoja akademska dostignuća, slavu ili utjecaj, čak i svoju pobožnost! Koji god bili naši idoli, oni su prepreka na putu do istinske veličine.

Pitanja za razmišljanje

1. Kako Kristova definicija veličine može kod vjernika zamijeniti svjetovnu veličinu?
2. Koju lekciju možemo naučiti iz života djeteta koja će u nama potaknuti istinsku skromnost?
3. Zemaljska dostignuća nagrađuju se priznanjima i povećanjem plaće. Koja nagrada prati stvarnu veličinu?

Za primjenu

1. Koje bi promjene stavova učinile da se manje oslanjamo na sebe, a više na poniznost i ovisnost o Bogu?
2. Kako možemo njegovati čvrste stavove u životu bez veličanja sebe, kao što je činio Nabukodonozor?
3. Kako nas molitva štiti da ne postanemo previše samouvjereni?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Podijelite papire i olovke. Neka članovi razreda napišu pet najvećih pokazatelja veličine. (Alternativno aktivnost možete izvesti usmeno.) Ne postoji apsolutno točan popis, ali se nadamo da ćete postići neki konsenzus. Stvari kao što su bogatstvo, utjecaj, slava, akademska dostignuća itd., vjerojatno će isplivati na površinu. Nasuprot “svjetovnoj listi”, zamolite sudionike da nabroje pet karakteristika biblijske veličine.

Pitanja za razgovor

1. Kako se životna priprema za svjetovnu veličinu razlikuje od pripreme za biblijsku veličinu?
2. Koje prednosti vjernici trebaju vidjeti u biblijskoj veličini, za razliku od nekršćana i njihovog shvaćanja prednosti svjetovne veličine?
3. Na koji će način korist od biblijske veličine trajati duže od rezultata svjetovne veličine?
4. Kako možemo usporediti Kristove riječi: “Dobro, slugo dobri i vjerni”, s ljudskim priznanjima u sportu, obrazovanju ili poslovnim uspjesima?

Isus u Jeruzalemu

Ključni tekst: Matej 21,42.

Učenik će

Znati: Jasno će razumjeti da je Isus Mesija, Pomazanik i Izbavitelj, te da je On ispunjenje starozavjetnog proročanstva.

Osjećati: Doživjet će čudo koje su doživjeli vjernici u prvom stoljeću kad su se uvjerali da su Isusova djela dokaz Njegovog nebeskog podrijetla.

Činiti: Prihvatit će milost koju donosi Krist kada trijumfalno uđe u njegovo srce.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Razumijevanje Kristovog proročkog naslijeđa

A. S obzirom na to da su mnogi pojedinci u Kristovo vrijeme tvrdili da imaju mesijansku zadaću, kako suvremeni vjernici mogu biti sigurni da je Isus bio istinito ispunjenje proročanstva?

B. U kojem se aspektu Kristovog trijumfalnog ulaska ogleda starozavjetno proročanstvo o Mesiji?

C. Koja je veza između Isusovog proklinjanja smokve i čišćenja hrama?

II. Osjećati: Isusov trijumfalni ulazak daje nadu i sigurnost.

A. Kako izricanje prokletstva nad smokvom i čišćenje hrama uvjера vjernike da će Nebo na kraju smatrati prijestupnike odgovornim za učinjena djela?

B. Kako usporedba o svadbenoj gozbi upozorava učenike ovog vremena na opasnost od duhovne drskosti i samopouzdanja?

III. Činiti: Omogućiti Kristu da dođe u naše srce

A. Koje prepreke ometaju Krista da dođe u naše srce?

B. Kako možemo nadvladati duhovne prepreke i dopustiti Kristu potpuni pristup?

Sažetak: Isusov trijumfalni ulazak u Jeruzalem najavljuje Njegov drugi dolazak, čišćenje Zemlje i posljednji sud. Duhovno označava Kristov ulazak u ljudska srca.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 21,42.

Ključno načelo duhovnog rasta: Kristov dolazak u naše srce donosi duhovne pobjede praćene duhovnim čišćenjem i osobnom odgovornošću. Ovo čišćenje i odgovornost može u početku biti nepoželjno, čak i bolno. Ipak, kad ovaj proces završi, donosi vjernicima radost zbog postignute promjene života.

Uvodna aktivnost: Skupite grane, lišće ili odgovarajuće umjetne aplikacije. (Alternativa: Zamolite članove razreda da zamisle ovaj materijal.) Dodijelite svakoj grani neku duhovnu vrijednost (na primjer “potpuno predano srce”, “poniznost”, “molitveni odnos”, “duhovna glad”, “žed za pravednošću”, “milosrđe”, “moralnost”, “mirotvorstvo”, “duh opraštanja”, “duhovno siromaštvo”, “zabrinutost zbog nepravde”, “vjernost”; dodajte još nešto što se može smatrati duhovnom pripremom za Kristov dolazak u ljudsko srce.) Dodatne ideje možete pronaći u tekstu o Kristovim blaženstvima u Galaćanima 5,22-23 i 2. Petrovoj 1,5-7.

Ako se vaš razred okuplja na otvorenom, stavite grane duž puta na ulazu u mjesto susreta. Ako se nalazite u molitvenom domu, postavite grane blizu ulaza. Dok članovi razreda postavljaju grane, neka izgovore duhovnu vrijednost dodijeljenu njihovoj skupini.

Alternativa je, posebno imajući u vidu uvjete u zatvorenim prostorijama, da se nacrtat karta Jeruzalema na ploči i da se upotrijebe kartice s nacrtanim granama i ispisanim pojmovima. U knjižnici ili na internetu možete pronaći karte za kopiranje. Kartice na kojima su ispisane duhovne vrijednosti neka budu postavljene na karti. U nastavku ove aktivnosti, s karticama ili bez njih ili vizualnih pomagala, zamolite članove da kažu na koji je način Kristov trijumfalni ulazak u Jeruzalem uzburkao grad. Usporedite uzbuđenje koje su vjernici doživjeli kad god je Krist došao u njihov život.

Razmislite: Na koji način “grane duhovnih vrijednosti” utiru put Kristu u naše srce?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Ovtjedna pouka uvodi nas u događaje koji su na kraju kulminirali Kristovim raspećem.

Biblijski komentar

I. Ispunjenje proročanstva

(Prisjetite se u razredu tekstova u Zahariji 9,9; Hagaju 2,6-9; Ezri 3,12.)

Salomonov hram bio je veličanstvena građevina obložena čistim zlatom. Nažalost, Izrael je pokazao nedostatak pobožnosti, koji nije odražavao zlatni standard predviđen ovim svetim hramom. Jahve je bio strpljiv sa svojim narodom, ali na kraju više nije mogao tolerirati pobunu. Usprkos velikoj obnovi u Jošijino vrijeme, božanski sud je bio neizbježan. Nabukodonozorova babilonska vojska pokorila je Izrael.

Nije bilo pošteđeno ni Salomonovo remek-djelo; njegove svete odaje spalili su poganski osvajači. Nakon 70 godina zatočeništva, Izrael je dobio dopuštenje da se vrati u svoju zemlju. Uz ohrabrenje proroka Hagaja i Zaharije, Zerubabel, teritorijalni upravitelj, i Jošua, veliki svećenik, vodili su obnovu hrama. Stariji stanovnici koji su se sjećali prvog hrama, slomljenog su srca glasno plakali jer je u usporedbi s njim ovaj hram bio skroman. Ipak, Božji glasnici Hagaj i Zaharija hrabрили su ih govoreći da će ovaj hram nadmašiti bivši hram jer će Mesija prebivati u ovim svetim odajama.

Nažalost, svi dolasci nisu uvijek dragi Bogu ili Njegovom narodu. Trgovina koja se odvijala u kući Njegovog Oca, Krista je duboko zabrinjavala. Isus je nezadovoljstvo pokazao pravednim gnjevom prema trgovcima izgnavši ih iz hrama. Tako se ispunilo Božje proročanstvo. Božji Pomazanik je ušao u hram, vratio mu božansko ozračje, a mjenjače novca protjerao. Sjaj Božjeg hrama ovisio je ne o zlatu, već o Kristovoj prisutnosti. Sve stvoreno je niže u odnosu na Stvoritelja. Na taj je način pravi Tvorac zlata ušao u svoj hram i bio je nadmoćan u odnosu na stvorenje, uvećavajući svojom prisutnošću njegovo značenje.

Razmislite: Kako kršćani mogu izbjeći Sotoninu zamku da građevinu cijene više od Kristove prisutnosti u svakoj pori crkvenog života?

II. Usporedbe i pouke

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 21,18—22,15.)

Tema pouke za ovaj tjedan je sukobljavanje. Kristovo sukobljavanje je prikryveno, ali je ipak očito. Umjesto da upire prstom i naziva pogrđnim imenima, Isus upućuje prijekor putem metafora i usporedbi. Između Betanije i Jeruzalema učenici su naišli na prolitalu smokvu. Pasha je obično dolazila prije sazrijevanja smokava u Jeruzalemu, tako da je slika smokve pokrivene lišćem pomalo neobična. Listovi su obećavali rod, međutim njezina je neplodnost pokazala da listovi zavaračaju. Prolitala smokva metaforički prikazuje svećenstvo koje ima veliki

potencijal, ali njegova duhovna neplodnost iz naraštaja u naraštaj i pokvarenost dokazuju njihovu bezvrijednost. Kristova kletva samo prepoznaje njezinu neplodnost, a njezino kasnije propadanje prikazuje duhovno propadanje svećenstva. Na taj način vidimo da nas naš strpljivi i milostivi Gospodin smatra odgovornima za izbor zaobilaznih duhovnih putova. Nakon toga Isus iznosi usporedbu o domaćinu koji pokušava zaraditi od vinograda danog u zakup. Ova vrsta iznajmljivanja zemljišta za uzgoj usjeva donosi vlasniku zemlje određeni postotak od žetve. Ovi zakupci nisu zemljoposjednici. Međutim, oni odbijaju isplatiti dio vlasniku zemljišta. Sluge koji su poslani po otkup ubili su. Konačno je vlasnik vinograda poslao svojeg sina, ali su i njega ubili.

Vlasnik vinograda prikazuje Boga, zakupci simboliziraju pokvareno svećenstvo koje je koristilo Božje duhovno bogatstvo za sebične probitke, sluge simboliziraju vjerne Božje proroke kroz povijest, a sin je Isus, Zaglavni kamen. Krist je hrabro izjavio da su Njegovi slušatelji farizeji vinogradari ubojice. Tada su Ga odlučili ubiti.

Nakon isticanja osobne odgovornosti koja se jasno vidi u događaju o izricanju prokletstva nad smokvom i u usporedbi o buntovnim zakupcima vinograda, Isus ponovno napada još jednom usporedbom: o svadbenoj gozbi. Kralj poziva uzvanike koji svi do posljednjeg odbijaju njegov poziv. Čak ubijaju i izaslanike koji donose poziv. Slijedi brza odmazda. Kralj šalje vojsku da ubije ubojice i spali grad.

Nakon toga poziva ljude s ceste. Iako su osigurane svadbene haljine za sve sudionike, jedan uljez nosi svoju prljavu odjeću. Kralj nalaže prisutnima da izbace ovog neodgojenog uljeza u mrkli mrak. Kristovi protivnici su prepoznali da je i ova usporedba uperena protiv njih. Međutim, dolazak nepropisno odjevenog svadbenog gosta snažno upućuje na zaključak da čak i prihvaćanje poziva nije dovoljno. Činjenica da pozvani moraju doći prikladno odjeveni simbolizira značenje Kristove pravednosti u usporedbi s našom.

Razmislite: Kako vjernici nedvosmisleno mogu znati da nisu samo prihvatili Kristov poziv, već i da su obučeni u Kristovu pravednost?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Pravednost se nikada ne smije ograničiti razumijevanjem da se sastoji isključivo od opravdanja. Prihvaćanje Kristove ponude spasenja prvi je korak, a ne cijeli paket.

Pravednost također uključuje preobrazbu. Ovo je vrlo važan korak. Tko god se oslanja na svoje duhovne napore, na kraju će biti razočaran. Onaj tko vjeruje u Božje unutarnje djelovanje putem Božjeg Duha, nikada neće bit nezadovoljan.

Pitanja za razmišljanje

1. Zato što se naše tijelo u Pismu naziva hramom i koje pouke vjernici mogu naučiti iz Kristovog čišćenja hrama u Jeruzalemu?

2. Koje ohrabrenje vjernici mogu izvući iz činjenice da je Zaglavni kamen (Krist) odbačen prije nego što je priznat kao nužan?

3. Koje ohrabrenje učenici mogu pronaći u činjenici da je zaglavni kamen u hramu jedini mogao nositi veliku težinu? Kako Krist na jedinstveni način zadovoljava naše potrebe? Zašto Krist može sam ponijeti naš emocionalni i fizički teret?

Pitanja za primjenu

1. Što Kristovi sljedbenici mogu učiniti da ne postanu neplodna smokva?

2. Zakupci vinograda su prezirali svaku pomisao da vlasnik zemlje ima pravo na dio berbe odbijajući mu ga predati. Koja prava učenici ovog vremena mogu uskratiti svojem "Vlasniku života"?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Ključni korak u spasenju dolazi od Boga. Ipak, bez čovjekovog odaziva Božja ponuda je besmislena. Zato je vrlo važna ljudska odgovornost.

Završna aktivnost: Pozovite članove da naprave svoju duhovnu inventaruru stvari, usmeno ili pisano, za koje su odgovorni Bogu (na primjer financije, zdravlje, spolnost, poslovne aktivnosti, međuljudski odnosi i tako dalje). Pozovite ih da ocijene žive li na slavu Bogu i donose li rod prema nebeskim mjerilima.

Događaji posljednjih dana

Ključni tekst: Matej 23,12.

Učenik će

Znati: Steći će uravnoteženo razumijevanje proročkih pretkazanja, pri čemu u središtu pozornosti neće biti strepnja ni namjerno neznanje.

Osjećati: Osjetit će sigurnost u neiscrpnim Božjim obećanjima milostive zaštite.

Činiti: Njegovat će razuman pristup eshatološkim događajima bez apatične ravnodušnosti i raspirivanja straha.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Kada će doći kraj?

A. Koje je značenje Kristovog upozorenja s obzirom na uzvišene pozive židovskog svećenstva?

B. Kako bi se eshatološka proročanstva mogla tumačiti bez pojma “sudnjeg dana”?

II. Osjećati: Tko nas prihvaća do kraja?

A. Zašto se vjernici i dalje trebaju nadati usred dekadentnog društva, agresivnih epidemija i kaotičnih međunarodnih sukoba?

B. Kakvu razliku u pogledu na svijet donosi vjernicima Božja sigurna prisutnost u odnosu na nevjernike?

III. Činiti: Kako se vjernici trebaju pripremiti za kraj?

A. Koju ulogu ima uporna molitva i biblijsko proučavanje među vjernicima koji se pripremaju za konačno uništenje svijeta?

B. Kako znanje vjernika o eshatološkim događajima treba utjecati na njihov odnos prema nevjernicima?

Sažetak: Matejeva proročka poglavlja izazivaju nekontroliranu anksioznost i nezadrživ optimizam. Što je uzrok ovih razlika? Duhovno usmjereni vjernici raduju se budućim događajima jer će Božji sud odvojiti žito od kukolja stvarajući bezgrešan svijet koji podsjeća na Eden. Završni događaji najavljuju pad Sotone i konačno uništenje smrti.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 23,12.

Ključno načelo duhovnog rasta: Krist je zakazao veličanstveni susret sa svojom Zaručnicom, Crkvom. S puno ljubavi Isus priprema svoje sljedbenike djelomičnim otkrivenjem događaja, uvjeta i okolnosti koje će pratiti Njegov povratak.

Uvodna aktivnost: Ako imate pjesmarice, podijelite ih članovima razreda i pozovite ih da obrate pozornost na tekstove koji govore o Isusovom drugom dolasku. Opišite ono što tekstovi naglašavaju kao i njihovo značenje i utjecaj na čitatelje. Razgovarajte o tekstovima u kontekstu geopolitičkih događaja, svjetskih financijskih kriza i društvenog sloma. Ako nemate pjesmarice, upotrijebite Bibliju, posebno evanđelja i neke psalme.

Razmislite: Na koji nam način ove lirske poruke mogu povratiti nadu usred mraka i očaja?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Ozbiljna duhovna upozorenja u Mateju 23 prethode proročkim iskazima u 24. poglavlju. Prethodno poglavlje svjedoči o dramatičnom preokretu Kristove metode suprotstavljanja. Ovdje više nema metafora, usporedbi i simbola. Isus upućuje oštre prijekore: “slijepe vođe”, “licemjeri jedni” “okrečeni grobovi”, “sinovi pakla dvostruko gori”, “prljavi”, “pohlepni”, “samoljubivi”, “ubojice”, “zmijski porodi”. Prošle su prilike za zadobivanje prijatelja i utjecanje na ljude. Presuda je stigla u Božji dom. Rukopoloženo svećenstvo pozvano je na odgovornost. U pitanje se izravno dovodi farizejska sljedba. U 24. poglavlju izriče se Božja kazna nad jeruzalemskim hramom. Ništa ne promiče. Naravno, Kristovi sljedbenici koji su povezali ovu kaznu sa svršetkom svijeta, željeli su dodatne informacije — neki konkretni rok. Poslije su Ga ispitivali nasamo. Kristov odgovor zabilježen je u 24. poglavlju.

Biblijski komentar

I. Izravno obraćanje

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 23,1-24.)

Ljutito i sa suzama Krist podiže božansku optužnicu protiv svećenika.

A. “Jer govore, a ne vrše.” (Matej 23,3)

B. “Vežu teška bremena koja se jedva mogu nositi.” (Matej 23,4)

C. “Sve što čine čine zato da ih vide ljudi.” (Matej 23,5)

D. "Vole pročelje na gozbama, prva mjesta u sinagogama." (Matej 23,6)

E. "Vole pozdrave na javnim mjestima." Matej 23,7) (Krist se dosad obraćao farizejima u trećem licu, vjerojatno razgovarajući s mnoštvom od Mateja 23,13. Sada im se počinje obraćati izravno u drugom licu.)

F. "Pred ljudima zatvarate vrata kraljevstva nebeskoga." (Matej 23,13)

G. "Vi proždirete kuće udovičke." (Matej 23,14 — Šarić)

H. "S prenavljanjem se nadugo Bogu molite." (Matej 23,14 — Šarić)

I. "Učinite ga sinom paklenim dvaput gorim od sebe." (Matej 23,15)

J. "Tvrđite: 'Ako se tko zakune hramom, to ništa ne vrijedi.'" (Matej 23,16)

K. "Zanemarujete najvažnije u Zakonu: pravednost, milosrđe i vjernost." (Matej 23,23)

L. "Vi cijedite komarca, a devu proždirete." (Matej 23,24)

M. "Dok su unutra [čaše i zdjele] pune otimačine i pohlepe." (Matej 23,25)

N. "Tako se i vi izvana činite ljudima pravedni, a unutra ste puni licemjerja i nepravednosti." (Matej 23,28)

O. "I govorite: 'Da smo mi živjeli u vrijeme otaca naših, ne bismo s njima sudjelovali u ubijanju proroka.'... Da padne na vas sva nedužna krv što je prolijevana na zemlji." (Matej 23,29-35)

Krist iznosi ovih petnaest točaka optužnice protiv pokvarenog svećenstva i ukazuje na njihov nedostatak pokajanja. U obliku kazne protiv njih, On proriče potpunu pustoš i razaranje hrama.

Razmislite: Što nas uči istina izrečena u presudi nad svećenstvom o Isusovom smislu za pravednost? Kako to razumijevanje produbljuje naš osjećaj odgovornosti prema svetim dužnostima koje su nam povjerenе kao članovima Kristovog kraljevskog svećenstva?

II. U strahu za budućnost

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 24.)

Ovo se poglavlje još naziva i Matejevo otkrivenje jer Krist povezuje apokaliptične i proročke izraze. Njegov govor proizlazi iz pitanja Njegovih učenika: "Kakav je znak tvog dolaska?" Imenica "dolazak" potječe od grčke riječi *parousia*, koja u osnovi znači "prisutnost". U stara vremena ovaj izraz je imao dva posebna značenja: (A) kulturni izraz koji označava neko skriveno božanstvo, koje očituje svoju prisutnost pokazivanjem moći, netko čiju prisutnost slavi kult sljedbenika, ili (B) službeni termin za vrlo ugledne osobe, na primjer kraljeve kad su išli u posjet. Krist očito ispunjava oba uvjeta — kao skriveno božanstvo i kao kralj.

Gdje god su novozavjetni pisci primijenili izraz *parousia* na Krista, on skoro uvijek označava Njegov slavni mesijanski dolazak i sud na svršetku vremena. Zanimljivo, Matej je jedini pisac evanđelja koji upotrebljava taj termin iako ga često upotrebljava i Pavao. Vrijedna pozornosti je i Pavlova otvorena ovisnost o Matejevom izvještaju kada piše svoja apokaliptična razmišljanja u 1. i 2. Poslanici Solunjanima.

Razmislite: Kako se Kristovo prikriveno božanstvo i konačno kraljevstvo otkrivaju u evanđelju? Kako se otkrivaju u apostolskim spisima?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: Teološko razumijevanje Matejevog otkrivenja snažno utječe na primjenu ovih redaka. Dispenzacionalisti naučavaju da prije Kristovog dolaska dolazi do "tajnog uznesenja" tri i pol ili sedam godina prije Isusovog povratka. Tijekom ovog "uznesenja", istinski vjernici bit će uzeti na Nebo ostavljajući iza sebe moguće spašeničke. Između ovog uznesenja i Kristovog povratka, preostali zemaljski stanovnici imaju još jednu priliku da se pokaju, to jest pripreme.

Amilenaristi tumače apokaliptičnu literaturu samo kao simbol duhovnog sukoba i Kristovog konačnog trijumfa.

Postmiljenaristi objašnjavaju Kristov povratak kao kulminirajući događaj nakon tisuću godina progresivnog prosvjetljenja, u kojem stanovnici Zemlje prerastaju nezrele sklonosti prema nasilju i sukobima i uz pomoć znanstvenih otkrića pobjeđuju bolesti.

Premilenaristi i zagovornici kršćanskog historicizma (kojima pripada i Crkva adventista sedmoga dana) smatraju da je Kristovo pretkazanje doslovno, povijesno ispunjenje koje nije samo simbolično. Ovi stavovi proizlaze iz tumačenja Pisma u vezi s rješavanjem duhovnog sukoba između Krista i Sotone, koji se ne može otkloniti progresivnim prosvjetljenjem, već se može riješiti samo božanskom intervencijom. Kristov povratak slavi otkupljenje pravednika i donosi uništenje nepravednih. Nema dodatne prilike za pokajanje. Kristov dolazak označava okupljanje Njegove obitelji i konačno uništenje svakog zla.

Pitanja za razmišljanje

1. Na koji način stav dispenzacionalista zapravo potiče duhovnu lijenost?

2. Zašto postmiljenaristi praktično nemaju suvremenih pristaša? Što se događalo u devetnaestom stoljeću kada su neki kršćani prihvatili ovaj stav? Što se promijenilo u dvadesetom stoljeću?

3. Koji su najveći nedostaci amilenarističkog tumačenja?

4. Koje su osnovne prednosti kršćanskog historicizma? Kako bi one mogle pridonijeti promjeni stavova koje ostali kršćani imaju u vezi s Kristovim drugim dolaskom?

Pitanja za primjenu

1. Kakav utjecaj ima Kristov drugi dolazak na raspoloženje?
2. Kako obećanje o Kristovom povratku utječe na moje svakidašnje odluke u upravljanju financijama, na brak, obrazovanje, zabavu i posao?
3. Što mogu učiniti kršćani koji se boje, u usporedbi s veselim, uravnoteženim vjernicima u pripremi za Kristov dolazak?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Dramsko djelo često postiže vrhunac događaja neposredno prije raspleta (završnog prizora u kojem se sve razjašnjava i sva pitanja dobivaju odgovore). Matejeva apokaliptična drama slijedi ovu shemu.

Završna aktivnost: Sudionicima podijelite pribor za pisanje i pozovite ih da napišu pismo u kojem će opisati ono što misle da će doživjeti o Kristovom dolasku. Primatelj je Krist. Ovo pismo treba poslužiti kao kreativan konkretan izraz vjere u Isusova obećanja, očekujući njihovo ispunjenje u budućnosti. Alternativa: Provedite ovu aktivnost bez pribora. Pozovite članove razreda da kažu što bi željeli napisati Kristu u pismu u pogledu svojih nebeskih iskustava.

Isusovi posljednji dani

Ključni tekst: Matej 26,31.

Učenik će

Znati: Shvatit će da je udaljenost između ljudske posvećenosti i nevjernosti mala, ali da je Božja vjernost prema nama sasvim sigurna.

Osjećati: Osjetit će prevrtljivost ljudskog srca i razviti samosvijest koja će ga zaštititi od sotonskih pokušaja da ga svlada a da toga ne bude svjestan.

Činiti: Prihvatit će duhovne pouke iz pogrešaka koje su učinili Kristovi sljedbenici; pobijedit će te slabosti proučavanjem i molitvom.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Kristovi posljednji sati daruju vječni život.

A. Što je potaknulo Judu da izda Krista iako je Krist uvijek bio prema njemu vjeran?

B. Kako je tjelesni umor utjecao na duhovni žar učenika?

C. Zašto su vlasti dopustile Kristovim protivnicima da Ga ponize i razapnu?

II. Osjećati: Kristovo raspeće slama ljudska srca i utire put spasenju.

A. Kako je Petrovo nijekanje Krista pokazalo njegove neotkrivene slabosti karaktera?

B. Kako je Petrovo poniženje, a poslije i pokajanje, olakšalo njegovu duhovnu obnovu?

III. Činiti: Kristova žrtva poziva ljude na prihvaćanje.

A. Na koji način vjernici mogu održavati odnos s Kristom nakon što su Ga prihvatili za Spasitelja i Učitelja?

B. Kako Kristovi sljedbenici mogu ostvariti duhovnu predaju koju je Krist vrlo lijepo izložio u molitvi?

Sažetak: Kristovi posljednji sati na Zemlji slamaju ljudsko srce obavijeno samoljubljem, i na taj ga način pozivaju da prihvati spasenje i zajednicu s Njim.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 26,31.

Ključno načelo duhovnog rasta: Posljednji Kristovi sati na Zemlji imaju silu koja preobražava. Pošto je slomio pritisak Sotone, Isus je omogućio iskrenim tragaocima vječni život.

Samo za učitelje: “Bilo bi dobro kad bi ti i ostali naši propovjednici često razmišljali o završnim prizorima iz života našeg Otkupitelja. Njegovi postupci u trenucima kad je bio izložen najtežim kušnjama nama donose pouke od najvećeg značenja. Bilo bi dobro da svakog dana provedemo bar jedan sat u ozbiljnom razmišljanju o Kristovom životu od jasala do Golgote. Trebali bismo Ga u mislima pratiti dan za danom stvarajući živu sliku o svakom prizoru, a posebno o onima na kraju Njegovog ovozemaljskog života. Takvo razmišljanje o Njegovim poukama i patnjama, o neizmjernej žrtvi podnesenoj radi spašavanja ljudskog roda ojačalo bi našu vjeru, obnovilo našu ljubav i bili bismo dublje prožeti Duhom koji je hrabrio našeg Spasitelja.” (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, sv. 5, str. 374)

Uvodna aktivnost: Prikažite tjedan uoči Kristovog raspeća na vremenskoj crti. Razredi koji se okupljaju na otvorenom prostoru mogu jednostavno prikazati crtu na tlu. Razredi u zatvorenom prostoru mogu upotrijebiti ploču. Alternativa: Ova se tema može obraditi bez vizualnih pomagala.

Unesite događaje u Evanđelju po Mateju koje smo proučavali ovaj tjedan na vremensku crtu, uz napomenu koji je dan i doba dana (koristeći se odrednicama kao što su “noć” i “poslijepodne”, kako je navedeno). Najprije, navedite glavne likove u svakom “prizoru”. Zatim zamislite ozračje svakog “prizora” (na primjer, sumorno, ispunjeno nape-tošću, mračno, mučno) i navedite ga na vremenskoj crti. Pozovite sudionike da zatvore oči i zamisle kompletno svaki “prizor”. Neka opišu emocije koje su osjetili u mašti. Pozovite članove da iznesu svoj doživljaj Krista u svakom prizoru.

Razmislite: Kad bi vjernici svakodnevno jasno zamislili svaki prizor, koliko bi se njihovo duhovno iskustvo osvežilo?

DRUGI KORAK: Istražite!

Samo za učitelje: Raspeće je bilo izuzetno okrutno. Tjelesna težina ublažava se uz pomoć ruku i nogu dobro pričvršćenih na križ šiljcima ili konopcima. Prije nego što nastupi smrt, koštani sustav trpi

jake bolove jer se zglobovi iščaše. Disanje postaje gotovo nemoguće jer se ne može uspostaviti funkcija pluća.

Rimljani su se koristili i drugim monstruoznim metodama uključujući spaljivanje živih žrtava; bacanje žrtava zvijerima, kao što su nekada učinili Babilonci s Danielom; bičevanje; vukli su tijela iza divljih konja i žigosali zločince usijanim željezom. Nijedno od ovih mučenja, međutim, nije nadmašilo raspeće i agoniju koja se pritom trpi. Žrtve su obično ostajale žive nekoliko dana, dok su druge metode pogubljenja izazivale brži nastup smrti. (Ironično, ovo najokrutnije ljudsko mučenje zabilježeno je na pozlaćenom i dijamantima optočenom nakitu. To je kao kad bi se danas izrađivale pozlaćene električne stolice ili posrebrene smrtonosne komore.) Nevjerojatno je kako je Božja žrtva promijenila nešto nezamislivo bolno u nevjerojatno plemenit simbol božanskog dobročinstva.

Biblijski komentar

I. Opraštanje od prijatelja

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 26,1-46.)

Matejeva posljednja poglavlja opisuju Marijino izvanredno djelo ekstravagantne naklonosti. Lazarov i Martin dom u Betaniji Krist i Njegovi učenici često su posjećivali. Ovdje se Marija, zajedno sa svojim bratom i sestrom, družila s Isusom.

Takva prijateljstva mnogo su značila Isusu. Krist je tražio i cijenio druženje, razumijevanje i ljubav. Obitelj je bila temelj židovskog društva. Isus je okupio svoju obitelj istomišljenika koji su tražili Božje kraljevstvo, ujedinjeni duhovnim vezama više nego krvnim srodstvom. Marija se ne može smatrati samo poznanicom jer je njezin odnos s Kristom poistovjećen sa "sestrinskim". Marija je bila ta sestra koja je duhovno lutala, za koju se Krist borio dok na kraju nije popustila Njegovim najmilostivijim djelima. Konačno, oteta iz Sotoninih pandži, posvetila se bez ostatka svojem prijatelju Isusu.

Nije bilo poklona toliko skupog kojim ne bi pokazala svoju ljubav. Te subote, uoči raspeća sljedećeg petka, Isus je prisustvovao proslavi u svoju čast u kući Šimuna, koja se također nalazila blizu Betanije. Marija je krišom ušla u kuću skrivajući alabastrenu posudu ispunjenu nardom. Iskoristivši priliku, ona je iznenada izlila mirisno ulje pomazavši Krista od glave do pete. Suze koje je lila padale su na Njegove noge. Ulje koje je vrijedilo kao prosječna godišnja plaća jednog radnika, izlila je s puno ljubavi.

Juda Iskariotski ukorio je njezinu rastrošnost, ali je Isus prihvatio njezin djetinji žar. Ubrzo nakon toga ovaj isti Juda, koji se naljutio

zbog Marijine neumjerene odanosti Kristu, izdao Ga je za cijenu nižu od jednog roba.

Pet dana poslije Isus je blagovao oproštajnu večeru za Pashu s drugom skupinom suradnika — s Dvanaesticom. Do Njegovog povratka ovo je bila posljednja prilika da proslavi Pashu sa svojim najbližim prijateljima na Zemlji. Ovim će učenicima uskoro biti povjerena skrb o Isusovom kraljevstvu i donošenje odluka koje će pogoditi milijune ljudi u njihovo vrijeme i u budućim naraštajima.

Kakve su emocije kidale Kristovu dušu! Ovi voljeni sljedbenici stalno su se prepirali u utrci za položajima, posrćući duhovno i ne razumijevajući bít Isusovog poslanja. Oni su bili nasilni, plahoviti, djetinjasti (umjesto kao djeca), ponositi, nesnošljivi, šovinisti, isključivi, a katkad i grubi. Ipak, Isus ih je volio bez obzira na mane.

Čak i tijekom ovog najsvetijeg židovskog obreda, Njegovi voljeni učenici sukobljavali su se oko toga tko će zauzeti najviše mjesto u Kristovom kraljevstvu. Ironično, ova služba, koju simbolizira skromno žrtveno janje, stvorila je podlogu za oholost koja se otkriva u sebičnim ambicijama.

Ivanov izvještaj o događaju uključuje pranje nogu. Isus se ponizio postaviši sluga svojim učenicima i opravši im prašnjave noge. Uz ovaj čin poniznosti, pristupili su tradicionalnoj pashalnoj večeri koja je obuhvaćala janjetinu i gorko zelje. Podsjećajući na izlazak iz Egípta, Pasha je također upućivala na dolazećeg Mesiju, koji će uništiti grešnu pobunu i njezine posljedice. Nažalost, Izrael je to pogrešno shvatio zamijenivši duhovno oslobođenje političkim oslobođenjem. U suprotnosti s Marijinom velikom naklonošću, ovo Pashalno iskustvo za Krista je na trenutke bilo više nego obeshrabrujuće.

Razmislite: Kako naš odgovor Kristu može biti više nalik na Marijin nego na odgovor Njegovih učenika?

II. S ovakvim prijateljima...

(Prisjetite se u razredu teksta u Matej 26,51-75.)

Početak rečenice u naslovu ima ovakav nastavak: "... kome su potrebni neprijatelji?" Juda je, u pratnji Kristovih neprijatelja koji su pošli da Ga uhite, izdao Isusa poljupcem. Toliko o apostolskoj odanosti. U noći u kojoj se odvijalo Kristovo ilegalno suđenje, On je lažno optužen, vrijeđan, i neosnovano osuđen. Na kraju je Petar, iz Kristovog najužeg kruga, javno zanijekao da Ga je ikada poznavao.

Kukavištvo je zarazno. Krist doživljava potpuno odbacivanje, čak i od strane svojeg nebeskog Oca. Isusa obuzima osjećaj osamljenosti kakav ljudi nisu iskusili. Ništa se nije naziralo, samo apsolutna tama.

Razmislite: Kako ovaj događaj pokazuje Kristovo poistovjećivanje s odbačenim i osamljenim dušama?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Samo za učitelje: “Budući da je sam trpio i bio kušan, može pomoći onima koji stoje u kušnji.” (Hebrejima 2,18) Razgovarajte o tome kako Isusovo zlostavljanje u Matejevom izvještaju Njemu omogućava da nam djelotvorno pomaže.

Pitanja za primjenu

1. Opišite događaje u kojima se prikazuje Isusovo odbacivanje. Kako ovi događaji omogućuju Kristu da služi osamljenim ljudima?

2. Opišite događaje u kojima je Isusu nanesena nepravda. Kako to omogućava Kristu da služi ljudima prema kojima se nepravedno postupi?

3. Opišite događaje u kojima je prikazana Isusova izdaja. Kako to omogućava Kristu da služi žrtvama nevjere i neloyalnosti?

4. Opišite događaje koji prikazuju Isusovu tjelesnu patnju. Kako to omogućava Kristu da služi ljudima koji su izloženi mučenju, fizičkom progonu, duševnoj i tjelesnoj patnji uzrokovanoj bolešću?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Kaže se da slika vrijedi kao tisuću riječi. Aktivnost za ovaj tjedan uključuje kreativni projekt koji će biti realiziran nakon proučavanja pouke. On omogućuje sudionicima da riječi pretvore u umjetničko djelo ili izraze emocije koje riječi same nikad ne bi mogle.

Aktivnost: U obliku fotografije, skulpture, slike, crteža ili slične likovne tehnike, stvorite djelo koje izražava vašu reakciju na Kristovo zlostavljanje, kao što je opisano u Mateju 26.

Raspet i uskrsnuo

Ključni tekst: Matej 28,18.

Učenik će

Znati: U potpunosti će shvatiti potrebu za Kristovom zastupničkom žrtvom i Njegovim uskrsnućem.

Osjećati: Osjećat će veliku zahvalnost za Kristov otkup i Njegovu silu uskrsnuća.

Činiti: Prihvatit će nalog da navješćuje Radosnu vijest i poučava ljude.

Smjernice za poučavanje

I. Znati: Božji vječni Sin dragovoljno se žrtvuje za čovječanstvo.

A. Uspoređujući Isusa Mesiju s Isusom Barabom, izdvojite njihove istaknute karakteristike i zapitajte se: Što je potaknulo različite skupine da stanu na stranu jednoga ili drugoga i što to otkriva o suprotstavljenim skupinama?

B. Što označava razdiranje zavjese u Svetišću, Kristov očajnički povik i otvaranje grobova?

C. Usporedite Matejev izvještaj s Pavlovim u 1. Korinćanima 15,1-26. Navedite razloge zbog kojih je Isusovo uskrsnuće bilo nužno.

II. Osjećati: Zlostavljanje Krista i Njegovo žrtvovanje približava ljude k Njemu

A. Kako zlostavljanje Isusa utječe na vaše osjećaje prema Njemu i prema onima koji su Ga zlostavljali i napustili?

B. Koji je veći motiv za ispunjenje Velikog naloga: (1) tužno duhovno stanje izgubljenih duša ili (2) ljubav prema Spasitelju koji je kupio naše spasenje?

III. Činiti: Evanđelje zahtijeva akciju

A. Koje aktivnosti vjernici moraju poduzeti da bi odgovorili na Evanđelje?

B. Koje bi akcije potom trebalo poduzeti u korist drugih?

Sažetak: Golgota lomi srce, ali jača volju.

PRVI KORAK: Motivirajte!

Naglasite tekst: Matej 28,18.

Glavno načelo duhovnog rasta: Duhovni autoritet koji je Krist stekao svojom nepravednom smrću, a potom i uskrsnućem, usmjeren je k obraćenju naroda, da bi On mogao biti vječno proslavljen.

Samo za učitelje: Čovječanstvo postoji za jednu svrhu: da slavi vječno Trojstvo. Ljudska alternativa je samoveličanje, što rezultira nezadovoljstvom, kaotičnošću u društvu i na kraju smrću. Krist zamjenjuje ovu prazninu potpunom duhovnom predajom.

Predaja podrazumijeva rat i sukobe. Ova velika borba u svemiru ogleda se u našim osobnim borbama. Sotona se bori s Kristom za vlast nad ljudima. Rat u našim dušama često je toliko bolan da se ne može opisati, jer je bitka sa sebičnošću najveća borba. Razmišljanje o Golgoti i Kristovim posljednjim koracima na Zemlji, u ustrajnoj molitvi, obogatilo je mnoge svete velikane duhovnim znanjem, nebeskom dubinom i dinamičnom odlučnošću. Zajednička nit koja spaja ove moralne uzore jest redovno provođenje vremena s Bogom, a posebno razmišljanje o završnim događajima u evanđeljima. Snaga preobrazbe sadržana na tim stranicama nas osposobljava za ispravno bogoslužje, zajedništvo i učinkovitu službu.

Uvodna aktivnost: Zamolite učenike da u razredu navedu pjesme koje su njima posebno drage. Ako pri ruci imate pjesmarice, podijelite ih kako biste potaknuli razgovor. Neka svaki sudionik recitira stihove koje ga najviše nadahnjuju i objasni zašto ga nadahnjuju. Zatim preusmjerite razgovor na ključni tekst sljedećim pitanjem: Kako su prethodna iskustva pripremila i kvalificirala Krista da postane svemoćan?

Razmislite: Kako bi izgledao vaš svijet da Krist nije žrtvovao svoj život? Kakvu bi nadu Golgota donijela da nije bilo uskrsnuća?

DRUGI KORAK: Istražite!

Biblijski komentar

I. Raspeće: 1. dio

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 27,11-54.)

Kojeg Isusa hoćete?

Baraba je stajao nasuprot Isusu Mesiji. Latinski naziv "Isus" potječe od hebrejskog "Jošua", u značenju "Jahve je spasenje", ili "Jahve je izbavitelj". Baraba je ponudio političko izbavljenje ljudskim sredstvima: oružanim sukobom, političkim pobunama, građanskim nepo-

sluhom. Mesija je ponudio duhovno spasenje: iskreno pokajanje, iskreno obraćenje, preobraženi život. Barabin je cilj svrgavanje rimske vojske i ponovno uspostavljanje židovske samouprave.

Kristov je cilj uklanjanje grešne pobune i ponovno uspostavljanje Božjeg kraljevstva.

Suvremeni kršćani nailaze na slične odluke. Neki vjernici misle da uspostavljanje Božjeg kraljevstva uključuje državnu politiku, naporno lobiranje i gerilsko ratovanje. Katkad su njihovi ciljevi za svaku pohvalu. Njihova je metodologija, međutim, potpuno pogrešna jer Krist traži dragovoljnu poslušnost srca, a ne legalno iznuđeno poštovanje. "Isus" je za političke kršćane Baraba. Isus Nazarećanin predvodi kršćane koji su istinski vjernici. Njihovo poslanje nadilazi političke promjene i izaziva čovječanstvo da doživi duhovnu preobrazbu. Samo iznutra motivirano obraćenje može uzdići čovječanstvo iznad legalističke samopravednosti, da bi doživjelo istinsko oslobođenje. Kristovo kraljevstvo, rekao je On, nije od ovoga svijeta. Ovaj Mesija treba biti naš izbor.

Razmislite: Usporedite Isusa i Barabu. Kakve metode oslobođenja ima svjetovni "Mesija" u usporedbi s Kristovim?

II. Raspeće: 2. dio

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 27,11-54.)

Napušten — kako to užasno zvuči. Identični grčki izraz, *egkataleipo*, upotrijebljen je u Septuaginti (grčkom prijevodu Starog zavjeta) u Ponovljenom zakonu 31,6 gdje Mojsije obećava: "Ta sam Jahve, Bog tvoj ... neće te zapustiti niti će te ostaviti." *Egkataleipo* može jednostavno značiti "ostaviti" u smislu da se slučajno odlazi, ali skoro svi prevoditelji upotrebljavaju izraze koji imaju značenje namjere. Međutim, u Mateju 27 oblik "ostavio" označava namjerno napuštanje ili odlazak.

Krist ne misli da Ga je Bog slučajno zaboravio, već da Ga je namjerno ostavio i prepustio u ruke smrtonosnih urotnika. Kristovo poistovjećivanje s grešnim čovječanstvom bilo je toliko potpuno da je Ga Njegov Otac pun ljubavi morao privremeno napustiti, jer pravedni nebeski Otac ne može podnositi grijeh.

Krista je ubila naša grešnost. Isusovo raspeće pokazuje ozbiljnost s kojom Nebo gleda na prijestupe. Božja svetost ne podnosi ljudsku grešnost i kada je Krist preuzeo naše grijehe, Njegov Otac se namjerno okrenuo. Krist je doživio Očevu odbačenost da bismo mi mogli doživjeti Njegovo prihvaćanje. Ako Isusovo raspeće ne može izazvati priznanje našeg pada, istinsko pokajanje i obraćenje, što može?

Razmislite: Koja je uloga grešnika u Kristovom raspeću? Kako ova spoznaja utječe na naše razumijevanje spasenja?

III. Uskrsnuće i nalog

(Prisjetite se u razredu teksta u Mateju 27,57—28,20.)

Na jednom sveučilištu u Los Angelesu, nogometni trener je izjavio: "Pobjeda nije sve. To je jedina stvar!" Njegove pogrešne vrijednosti mogu se adekvatnije primijeniti na nešto puno značajnije. Izmijenimo citat da se uklopi u temu naše pouke: "Uskrsnuće nije sve. To je jedina stvar!" Pavlova Poslanica Korinćanima dokazuje ovu tvrdnju. "Ako li Krist nije uskrsnuo, onda je neosnovano naše propovijedanje, neosnovana je i vaša vjera." (1. Korinćanima 15,14) On poslije priznaje da je kršćanska nada besmislena ako utječe samo na naš život sada i ovdje, a ne i nakon smrti (1. Korinćanima 15,19). Nasuprot tome, Kristovo uskrsnuće znači vječni život danas i zauvijek. Obavijen veličanstvenom snagom Boga, Isus ruši tamnicu smrti i tako oslobađa svakoga tko prihvaća Njegovo spasenje. Kad je Krist pobijedio smrt, Nebo Ga je nagradilo neusporedivim autoritetom. Ovaj autoritet sadržan je u riječi "zato" kojom počinje Veliki nalog.

"Zato idite i učinite sve narode..." (Matej 28,19) Zahvaljujući svojem uskrsnuću, Krist ima neograničenu duhovnu snagu; zbog toga nam nalaže da pozovemo sve ljude, bilo gdje, da Ga slijede. Kristovi neprijatelji su poraženi. Može doći do povremenih zastoja. Može biti privremenih gubitaka, ali uspješni ishod je zajamčen. Ovaj Veliki nalog poziva na stvaranje učenika, jer ono što ovaj svijet nudi ništa je u usporedbi s onim što je Krist ostvario na Golgoti i pokazao u Josipovoj grobnici. Mir u životnim mijenama, povjerenje kad smo suočeni sa smrću i zajamčena vječna nagrada — tko bi mogao poželjeti više? Zato priopćite neusporedivu novost drugima dovodeći ih k Isusu. Stječite prijateljstva za vječnost. Proglasite oslobađanje zarobljenika. "Zato idite."

Razmislite: Kako me svakidašnje iskustvo Kristovog uskrsnuća može osnažiti da druge ljude činim Isusovim učenicima?

TREĆI KORAK: Primijenite!

Pitanja za primjenu:

1. Kako je razmišljanje o završnim prizorima Kristovog zemaljskog života utjecalo na mene?

2. Kako razumijevanje Isusovog uskrsnuća utječe na moju motivaciju u pogledu Velikog naloga?

3. Je li moj doprinos Velikom nalogu sukladan zahvalnosti za Kristovo raspeće?

4. Kako me proučavanje Kristovog zlostavljanja može pripremiti da ustrajem u predstojećem progonu?

5. Što razderana zavjesa u Svetištu govori o mojoj komunikaciji s Bogom?

6. Kako vjernici širom svijeta mogu sudjelovati u evangelizaciji bez velikih promjena i istupanja iz radnog odnosa?

7. Koji znakovi pokazuju slijedim li ja Barabu ili Isusa?

ČETVRTI KORAK: Budite kreativni!

Samo za učitelje: Učitelji su pozvani da sudionike pozovu na donošenje duhovnih odluka. Uvjerite se da je izlaganje pouke pružilo nove mogućnosti slušateljima da prihvate Kristov poziv za spasenje. Motivirajte sudionike da prenesu taj poziv drugima uz pomoć sljedećih aktivnosti.

Aktivnosti

1. Pozovite članove razreda da naprave dramsko uprizorenje o devet Kristovih posljednjih dana, zaključno s nedjeljom uskrsnuća. Neka se ograniče na pisanu Riječ. Možda ga mogu odglumiti u dječjem odjelu.

2. Potaknite učenike da se užive u posao učitelja. Neka sastave nastavni plan prema kojem bi članovi vašeg razreda mogli prikazati misli iz ove pouke nevjernicima.

3. Pronađite pjesme koje izražavaju iskustvo spasenja i personalizirajte ih dodatnim tekstom koji će napisati članovi razreda.

4. Potaknite ih da se preispitaju i utvrde pokazuje li njihov način života potpunu predaju Kristu. Ovo razmišljanje može biti praćeno šutnjom ili pozivom na tihu molitvu.

5. Napravite kolaž slika i crteža s duhovnom tematikom koji se nalaze na internetu a prikazuju Isusove posljednje dane na Zemlji. Prikupite ih od najstarijih do najnovijih.

6. Porazgovarajte na koji bi način vaš razred pojedinačno i kao cjelina mogao sudjelovati u Velikom nalogu u vašem mjestu.

Zbog strašnog i razornog utjecaja grijeha, svi smo mi hendikepirani. Ako se oslanjamo samo na svoju snagu, život kojim živimo neće ni izbliza biti sličan životu kojim bismo trebali živjeti. Koliko god se trudili, sami nikada nećemo postati dovoljno dobri da bismo bili spašeni.

Zbog toga ljudi katkad uzdižu pogled u noćno nebo i traže pomoć koja dolazi izvan njih: od Izbavitelja. Naši duhovni preci, Izraelci, nazvali su ovog Izbavitelja kojem se nadamo, kojega poznajemo kao Isusa iz Nazareta, Sinom Davidovim.

Nadahnuti izvještaj o Isusovom životu zabilježen je u Evanđelju po Mateju, koje je predmet proučavanja u ovom tromjesečju. Matej, Židov, jedan od prvih Isusovih učenika, pripovijeda izvještaj o Isusu iz Njegove Duhom nadahnute perspektive.

Iako su njegovi slušatelji bili Židovi, njegova poruka nade i otkupljenja odnosi se i na nas, ljude kojima je potreban Netko da za nas učini ono što sami ne možemo.

www.znaci-vremena.com
www.adventisti.hr